

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falun” Országos Földművelésügyi Osztály)

Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 39. szám.

1933. szeptember 24.

Mi lesz a vetőmagkölcsönökkel?

Beszélg a földdel, kérdezd meg és az megtanít mindenre. Régi, alapos közmondás. Valósággal az élet dübörög benne, mert a falu élete ma a föld körül forog.

Nem jól irtam. Nemcsak ma, hanem mindig így volt. De úgy érezzük, hogy napjainkban különös jelentősége van ennek a megállapításnak. Ugyanis a föld és az élet elszaladt egymástól. Az egyik legyengült, erőtlenné lett, a másik pedig egyre kérlelhetetlenebb. Mintha a föld, a magyar ugar már nem bírná terhét, recseg-ropog népünk minden verejtékezése s szorgalma mellett is.

Ott tartunk, hogy az egykori nótázótól hangos mező és a végtelen barázdák már nem tudják kiizzadni mindazt, amire a falunak, népünknek és a nemzetnek szüksége van. Nem rémlátás ez, hanem egyszerű meghallgatása a föld panaszának. Mert joggal sir a magyar mező és a pántlikaföldek felett ott sístereg a világgazdasági válság villáma, amely még azt a keveset is felperzseli, elérteketleníti, ami megmaradt.

De legyünk igazságosak, mert mindent mégsem irhatunk erre a számlára. A jó Isten, a föld és népünk megtesz mindent, hogy jó termés legyen, hogy a gazda állhassa az iramot és ekkor jön az emberi kapzsiság, a pénz megszervezett hatalma: a kartel és felszivja a gazda zsákjából a beleszorgott gabonát, úgy, mint ahogy a pióca szokta az embervért.

És ezért ma nem beszél a föld, hanem dübörög. Hangosak a falvak a panaszok viharától, amely ma itt, holnap ott tör ki és felő, — ha az illetékesek nem veszik kellő időben észre — nagy bajokat zudíthat erre a megpróbáltatott földre. De a falu ellenállását mesterségesen is csökkénnyozzák, amikor egyesek tüzet szítanak, pedig ugyanis ég és lángol minden, a falu józansága pedig már-már veszendőben van . . .

Mostanában sokat járom a falvakat. Hallgatom, figyelem a föld szavát, mert a szív bőségéből beszél a

száj. Ami a szivben, az az ajkon és így látom, hogy a megnehezedett élet gondjai úgy viszik el a gazda bizalmát és mosolyát, mint a fagy a virág életét.

Most a *vetőmag-kölcsön* fellege húzódik a falu egére. És ebben a felhőben benne van a falu minden szegénysége. Félve várják, mikor csattan el a villám *árverés formájában*, amidőn már a végrehajtó ugyanis mindennapos vendég még a legjobb portákon is.

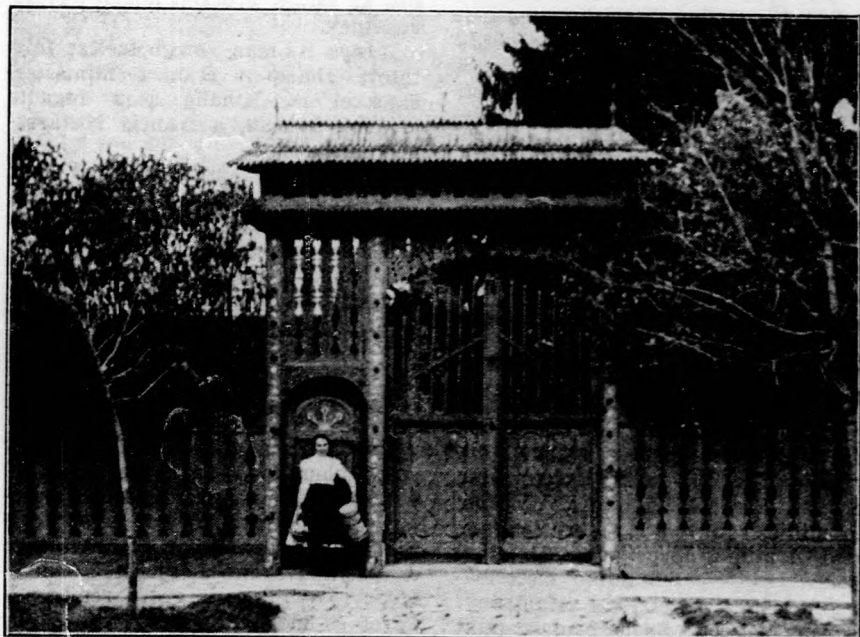
Az történik, hogy a váltó kifizetése közeleg. De miből, ezt kérdezi a falu népe, amikor alig van ára a terménynek? Ezelőtt pár évvel az ország népe *vetőmag-kölcsönt, illetve vetőmagot* kapott. És népünk igénybe is vette, mert szükség volt rá, annakidején *15 pengős buzaár mellett*. Most esedékes a visszafizetés. Közben a buza ára lement 5—6 pengőre, bolettával együtt 8—9 pengőre. Tehát éppen *kétszerannyit fizethet a gazda, mint amióta*

megkapta. És erről nem tehet sem a kormány, sem a gazda, hanem az a gazdasági válság, amelynek kellős közepében vagyunk.

Ugy tudjuk, minden falu benne van ebben az újabb betegségben. Éppen azért a *Vasárnap* utján is felhívjuk az illetékesek figyelmét erre a nagy bajra, azzal, hogy *addig találják meg a gyógyírt, amíg a falu népe el nem vérzik; mert ez a nemzeti erő gyengülését jelenti*.

Ma még lehet róla tenni! Azt kéri a falu népe, mert tudatában van annak, hogy az adósnak fizetni kell, hogy vagy a *mostani napi buzaárban fizethessék vissza a kölcsönt, vagy pedig természetben: egy mázsáért egy mázsát*.

És mi úgy gondoljuk, hogy a falu kívánsága jogos is akkor, amikor a magyar föld képe már olyan, mint egy fekete, kopasz fáé, amelynek ágaiban nem tud megindulni az élet nedve.

Aminek nincs párja Csonka-Magyarországon

Magyar Kázmér m. kir. gazdasági főtanácsos gödöllői lakóházának székely-kapuja. Alkotta Gálfi Dénes székely földműves, faragómester, az 1902-ik év telén.

Éppen azért vigyázzunk erre a népre, — amely a nemzet erőtartálya — nehogy a terhek alatt meginogjon és szappanbuborékként pattogjon szét.

Beszéljenek a nemzet vezetői a földdel és az megtanítja őket arra, hogy ma mi a sürgős teendő!

Szekeres László dr.

Lengyel vendégek...

Rég jártak nálunk meghittebb és kedvesebb vendégek, mint a Hlond biboros érsek és Janza-Polczyński nyugalmazott földmivvelésügyi miniszter vezetésével érkezett, közel kétszáztagú lengyel küldöttség, amely a bécsi katolikus nagygyűlésről jövet szeretettel és megértéssel viszonzta a lengyelországi Báthory-ünnepségeken részvett magyar küldöttség látogatását. Nincs terünk ahhoz, hogy azokat a sorozatos ünnepségeket ismertessük, amelyeket a testvér-nemzet küldöttségének ötnapos itt-idezése alatt a kormány, a főváros, Esztergom városa, a Történelmi társulat rendeztek a világhírű lengyel hadvezér, Sobieski János emlékezetére. Sobieski János... A lengyelek Hunyadija. A keresztes vitéz, aki visszafordította Bécs alól a világerő török félelmetes hatalmát, hogy három évre rá Budát is elve-szítse és hazánk is felszabaduljon a másfél százéves török járom alól. Micsoda óriási és megdöbbentő jelentősége van a Sobieski-ünnepségnek a leigázott, a feldarabolt csonka magyar hazában! Hogy a lengyelek jönnek ide és nyújtanak nekünk testvéri jobbot. A lengyelek, akik viszont most szabadultak fel a másfél százéves rab-ságból. Mintha egymás sorsának változtatására teremtetett volna ez a két, súlyos megpróbáltatásokat szenvedő nemzet. Talán azért aának egymásnak Báthoryakat és Sobieskieket. Lehet. A szívük érzése már régen közös, mint az igaz és romlatlan testvéreké. S nem lehet az, hogy a Teremtő Akarat egyiket mindig rabbá tegye. El kell jönnie az időnek, amikor mind a kettő szabad lesz együtt és egy-szerre, mert egyformán meg is érdemlik...

Csak tengeriből lesz kevesebb termésünk a tavalyinál

A szeptember hó 16-án közzétett hivatalos termésjelentés szerint bu-zából ezidén 24.5 millió métermázsa termett. Rozsból 9.5 millió, árpából 7.6 millió, zabból 3.1 millió, tengeriből 18.1 millió, burgonyából 21 millió és kukorépából 8.9 millió métermázsa. A tengeri kivételével valamennyi termés nagyobb termést adott, mint tavaly. A tengeri azonban 6.1 millió métermázásával alatta marad a tavalyi hozamnak.

BELPOLITIKA

Kánya külügyminiszter Párisban

Kánya külügyminiszter szeptember hó 14-én reggel Máriássy Zoltán követségi tanácsos kíséretében Párisba utazott, hogy Paul-Boncour francia külügyminiszternél látogatást tegyen. A magyar külügyminiszter szeptember hó 15-én érkezett meg Párisba, ahol ünnepélyesen fogadták. Kánya Kálmán miniszter és Paul-Boncour külügyminiszter ötnegyedórás tárgyalást folytattak. A látogatás udvariassági jellegének megfelelően a magyar külügyminiszter örömet fejezte ki, hogy Párisban kereshette fel francia kollégáját és a magyar kormány nevében annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövőben a két ország államférfiai között a személyes érintkezés sürű lesz. Kánya Kálmán külügyminiszter köszönetét fejezte ki a francia kormánynak azért a gazdasági politikáért, amelyet Franciaország a lillafüredi egyezmény megkötése óta Magyarországgal szemben tanusít és azt a reményét fejezte ki, hogy a francia kormány a jövőben is hasonló tevékeny jóakarattal kíséri Magyarországot erőfeszítését gazdasági helyzetének megszilárdítására. Ezután Paul-Boncour kifejtette felfogását, hogy miként lehetne a közép-európai gazdasági helyzetet az egyes államok közötti együttműködéssel megjavítani és érdeklődött a magyar kormány felfogása iránt, amelyet Kánya külügyminiszter pontosan meghatározott. A miniszter kifejtette azokat a gyakorlati feltételeket, amelyek lehetővé tehetik olyan gazdasági együttműködés megvalósítását, amelyben az összes érdekelt államok résztvehetnek.

Kánya Kálmán megbeszélést folytatott Daladier francia miniszterelnökkel is. Kihallgatáson fogadta továbbá Lebrun, a francia köztársaság elnöke is.

Kánya Kálmán szeptember hó 18-án este hagyta el Párist. A miniszter párisi tartózkodását teljes mértékben meg volt elégedve.

A külföldi sajtó a magyar külügyminiszter párisi látogatását nagyjelentőségű eseménynek tartja.

Papen német alkancellár Magyarországon

Papen német birodalmi alkancellár szeptember hó 16-án reggel 8 óra 20 perckor a prágai gyorvonattal a Keleti pályaudvaron Budapestre érkezett. Papen alkancellár fogadtatására a pályaudvaron megjelent Khuen-Héderváry Sándor gróf rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, bárciházi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár, Schoen budapesti német követ és Antal István dr.

miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője.

Papen alkancellár Gömbös miniszterelnök meghívására résztvett a királyszállási vadászatokon.

A pénzügyminiszter Genfbe utazott

Imrédy Béla pénzügyminiszter szeptember hó 18-án Genfbe utazott, a Népszövetség pénzügyi bizottságának őszi ülészakára, mely többek közt Magyarország helyzetének vizsgálatával is foglalkozik. A pénzügyminiszter részletesen tájékoztatni fogja a bizottságot Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetéről.

A berettyóújfalusi választás

A szeptember hó 24-ére kitűzött berettyóújfalusi képviselőválasztásra beadták az ajánlási ivateket. A Nemzeti Egység Pártja 7340, a Független Kisgazdapárt 1900 és a Böszörményi-féle nemzeti szocialista párt 1939 aláírást adott be.

Gabonaexportunk lendületesen fejlődik

Az új termés értékesítését nagymértékben elősegítik azok a megállapodások, amelyek főterményeink számára értékes kiviteli lehetőségeket és felvevőképes exportpiacokat biztosítanak. A megállapodások értékét mi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy már augusztusban, vagyis az értékesítési kampánynak ugyszólván a küszöbén, az előző esztendőkhöz képest jóval nagyobb keretek között indult meg a terménykivitel.

Buzakivitelünk augusztusban 425 ezer mm volt, mely mennyiség az előző három év eredményeit is meghaladja. Kivitelünk Ausztriába, Németországba, Hollandiába és Svájcba irányult.

Rozskivitelünk aránylag még hatalmasabb lendületet vett, mert a 200 ezer métermázsan felüli export még az 1929-es évi eredményt is meghaladja, az előző évi eredménynek pedig négyszeresét teszi. Az augusztusi kivitelnek több mint háromnegyed része Hollandiába ment.

Augusztusi árpaexportunk ugyan csak rekorderedményt ért el és a nap-tári év nyolc hónapja alatt elért majdnem félmillió métermázsan kivitel egy-magában olyan mennyiséget tett, mint amennyit ezen időszak alatt az előző négy évben összesen exportáltunk. Az augusztusi kivitel Ausztriába, Németországba és Angliába irányult.

A mult évi rekordtermésből augusztus hónapban is rekordmennyiséget exportáltunk tengeriben, mert rendes körülmények között augusztusban már az ótengeri exportja megszűnik, az új tengeri pedig csak októberben kerül kivitelre. A nyolchónapos időszak alatt kivitt 1.7 millió métermázsa mennyiség az 1930. évi maximális kivitelnek is majdnem dupláját teszi ki.

Augusztusban nyolc és fél millió pengővel több árut vittünk ki a külföldre, mint amennyit behoztunk

Külkereskedelmi mérlegünk javulása augusztus hónapban minden várakozást felülmúlt. Az augusztusi behozatal értéke ugyanis 26.6 millió pengő, a kivitelé pedig 34.9 millió, vagyis 8.3 millió pengő a kiviteli felesleg. Tavaly ugyanebben a hónapban az import értéke 25.1 millió, az exporté pedig 25.6 millió pengő volt, vagyis mindössze 0.5 millió pengő aktívum mutatkozott. Az előző évhez képest tehát a behozatal nem csökkent, hanem valamivel növekedett, viszont a kivitel 9.3 millió pengővel szaporodott. A mérleg javulása tehát kizárólag a kivitel növekedésének eredménye, ami nagyon öröndetes.

Az augusztusi forgalom alakulása azt mutatja, hogy a kivitelnél sikerült fokozni a buza, tengeri, nyers dohány, rozs, olajmag, gyapjú és árpa exportját. Csökkentést csak a

kikészített bőröknél és a szénél lehet megfigyelni. A behozatalban növekedett a nyers pamut, a nyers juta, nyers fémek és gyapjufonalak forgalma, valamint a javításra érkező vasuti kocsik mennyisége, bizonysgául annak, hogy a belföldi termelés úteme is élénkül, mert hiszen ezek a cikkek ipari feldolgozásra érkezek. Kisebb mértékben visszaesett az előző évhez képest a tűzifa, kőszén, kávé és ásványolaj behozatala.

Az esztendő első nyolc hónapjának mérlege a következő: behoztunk 196.1 millió pengő értékű árut és a kivitelünk értéke 224.6 millió pengőt tesz. A forgalom aktív egyenlege tehát 28.5 millió pengő. Tavaly ugyanebben az időben a behozatal értéke 218 millió, a kivitelé pedig 199.1 millió pengő, vagyis 17.9 millió pengő passzívum mutatkozott.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter Párisban.

Pinceszövetkezet alakult Somlővásárhelyen

A „Faluszövetség“ ünnepélyesen kiosztotta a pünkösdi kiállítás díjait

Az a lelkes munka, mely a somlői bor régi hírnevének és kelendőségének visszahódításáért egy esztendő óta tervszerűen folyik, reményteljes állomásához érkezett el szeptember hó 16-án, amikor Somlővásárhelyen megalakult a Somlői Bortermelők Pinceszövetkezete. A nagyjelentőségű kezdeményezés, természetesen, megmozgatta a Somlóvidék szőlőbirtokosait, akik érdekeiket felismerve, siettek az új alakulást csatlakozásukkal támogatni. Résztvevő az alakuló közgyűlésen Schandl Károly ny. államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója, a Somlóvidék országgyűlési képviselője is, aki az egész mozgalomnak kezdeményezője, odaadó támogatója és a somlői bor kiválóságának fardadhatatlan hirdetője.

Az új pinceszövetkezet alakuló közgyűlése délután 4 órakor vette kezdetét a somlővásárhelyi Kulturház tanácskozó termében. A megjelentek közül a következők nevét sikerült feljegyeznünk:

Alasz Miklós devecseri, Antal Lajos tb. kanonok, somlővásárhelyi plébános; Balogh Mihály devecseri gyógyszerész; Belák Endre devecseri főszolgabíró; Esső Andorné szőlőbirtokos; Ferenczy Pál szőlőbirtokos; Galamb István veszprémi szőlészeti és borászati főfelügyelő; Gál Béla szőlőbirtokos; Horváth Erzsébet szőlőbirtokos; Kajcsos István, a somlővári Erdődy-uradalom főellenőre; Karsay Sándor, a veszprémi járásbírósg el-

nőke; Klauszberger József erdőtanácsos, a somlővásárhelyi hegyközség alelnöke; Kóneski Zoltán, a devecseri Eszterházy-uradalom főintézője; Kósa János, devecseri járásbíró; Malcoms Gyula báró, szőlőbirtokos; Markó Gyula devecseri bíró; vitéz Mármarosy Márton, a zirci apátság szőlőkezelője; Mauthner Herrmann szőlőbirtokos; Nagy Béla szőlőbirtokos; Partl Mihály borszőrcsöki tanító; Pogány Imre devecseri ügyvéd; Rössler Gergely szőlőbirtokos; Schneller János devecseri gazdasági felügyelő; Schlögl György somlővásárhelyi káplán; Schwarz Miksa szőlőbirtokos; Szabó Dénes szőlőbirtokos; Szabó Imre szőlőbirtokos; Szalay László devecseri tisztiorvos; Szalay Ottó, a somlővásárhelyi hegyközség alelnöke; Széphegyi Ilona szőlőbirtokos; Széphegyi Ferenc szőlőbirtokos; Szójak

Károly erdőmérnök; Tihanyi Gyula szőlőbirtokos; Tóth Béla devecseri ügyvéd; Tóptler Ernő, a veszprémi gazdasági egyesület titkára; Ugyy-Albert somlővásárhelyi tanító; özv. Varga Józsefné szőlőbirtokos; Zakariás János devecseri közjegyző és sokan mások.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet részéről Szalay József igazgató és Bathó Gyula titkár; a „Falú“ Országos Földművelésügyi részéről Tölgyes István dr. igazgató, Wieser Béla titkár és Mayer Emil, a Vasárnap felelős szerkesztője vett részt az alakuló közgyűlésen.

Schandl Károly megnyitó beszéde

Schandl Károly ny. államtitkár megnyitva az alakuló gyűlést, többek közt a következőket mondotta:

— Egy esztendeje annak, hogy a somlői bor népszerűsítése érdekében erőteljes mozgalom indult meg. Ennek a mozgalomnak az a célja, hogy a Somlót és a somlői bort visszahelyezze arra az előkelő polcra, melyet a múltban elfoglalt. A somlői bor nemzeti értékeink sorába tartozik, ugy emlegetik, mint a tokajival egyenlő értékű borfajtát; mindkettőből kevés van és mindkettő vulkánus talaj páratlan terméke.

— A somlői bor propagandáját fokozottabb mértékben fogja szolgálni az új pinceszövetkezet. Nem megyünk bele azonban olyan vállalkozásokba, melyek dérral-durral, nagy méretekben indulnak el. Kis méretek, szerény keretek, kis célkitűzések és fokozatos fejlődés: ez az eigondolás. Azokat hívtuk fel a pinceszövetkezet megalakítására, akik hajlandók a cél érdekében áldozatot is hozni. A szövetkezet tagjai egyszeres felelősséggel tartoznak, tehát csupán saját üzletrészeik erejéig. Az új szövetkezet nem kér állami érdekeltséget, hanem a

Istálló és magtár ablak drótbetétes üveggel.

»TITÁN« FELÜLVILÁGITÓK, ÜVEGCSEREPEK

minden égetett cseréphez,

MINDEN ÉPÍTÉSI ANYAG

STEINER BÉLA Budapest, Báthory-utca 16.

tiszta önségely alapjára helyezkedik. Nem nyit pincét a Somlón, nem vásárol saját számlára bort, hanem már október havában Budapesten egy kisebb poharazót nyit, továbbá kiad egy ismertető füzetet, mely a világ leg-egészségesebb boráról nyújt tájékoztatást a nagyközönség számára. A szövetséget különös gondot fordít arra, hogy az ügyvitel költségeit a legalacsonyabban állapítsa meg. Nincs tantiém, nincs osztalék, nincs állás, csupán néhány feltétlenül szükséges, olcsó segéderő. A szövetséget, természetesen, meg fog jelenni a kiállításokon és vásárokon és mindenütt határozottan propagálni fogja a Somló-hegy kincsét.

— Pünkösdkor zajlott le Somlővásárhelyen a Faluszövetség kiállítása, — folytatta Schandl Károly — mely az első hatalmas megmozdulás volt a somlói bor érdekében. A kiállítás után egyszerre beszélni kezdték az emberek a somlói borról és az érdeklődés azóta öröndetesen fokozódott. A Somlóvidék polgárságát elismerés és köszönet illeti azért az odaadó munkáért, mellyel a kiállítást sikerre vitte.

— Ma a második nagyjelentőségű megmozdulás indul el utján és én elkötelezem magamat arra, hogy teljes erőmmel és minden rendelkezésre álló eszközzel iparkodom a szövetséget céljai elérésében támogatni. Az Isten áldását kérem az új szövetséget munkájára, hogy e munka révén a Somlóvidék, a szegénység vidéke, a szegénységből végre kiemelkedhessen!

A megnyitó beszédet hosszantartó, lelkes taps követte, majd Schandl Károly bejelentette, hogy az új szövetséget, mely az Országos Központi Hitelszövetséget tagja, Somlővásárhely székhellyel alakul meg 31 taggal és 117 darab lejegyzett üzletrésszel. Egy üzletrész ára 40 pengő, mely havi 4, vagy negyedévi 10 pengős részletben törleszthető. Ezenkívül 2 pengő belépési díj és 2 pengő felszerelési hozzájárulás fizetendő.

Az egybegyűltek egyhangú hozzájárulása után Schandl Károly ki-mondta a pincészetkezet megalakulását, felolvasta az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak névsorát

és köszöntötte őket új tisztségükben. Ezután Malcomes Gyula báró emelkedett szólásra; köszönetet mondott Schandl Károlynak önzetlen közreműködéséért és arra kérte őt, fogadja el — mint a szövetséget hálójának szerény kifejezését — a szövetséget fővédnökségét. Végül köszönetet mondott Szalay Józsefnek, az OKH igazgatójának és Karsay Sándor veszprémi járásbírósnak elnöknek, odaadó támogatásukért.

Schandl Károly a felajánlott tiszteletbeli pozíciót köszönettel elfogadta, majd Antal Lajos tb. kanonok hangsúlyozta, hogy az új alakulás résztvevői minden erejükkel azon lesznek, hogy a szövetséget működése sikerrel járjon. Végül a jelenlevők támogatását kérte az új megmozdulás számára.

Schandl Károly mondott még köszönetet a lelépő előkészítő bizottságnak és ezzel az alakuló ülést bezárta. Az ülés után az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai nyomban megtartották első ülésüket.

A pünkösdi kiállítás díjainak kiosztása

Ezután került sor a Faluszövetség somlővásárhelyi kiállításán odaitélt díjak, — két ezüstserleg, arany- és ezüstérmek, elismerő oklevelek, rézgálic, szakkönyvek, stb. — ünnepélyes kiosztására.

A szép ünnepséget Schandl Károly dr., a Faluszövetség elnökhelyettese, a következő beszéddel vezette be:

— Somlővásárhely és a devecseri járás lakóit büszkeséggel töltheti el, hogy több esztendő szünet után ők indították el újra a falukiállítások sorát. Becsületet vallottunk, elismerést és sikert arattunk, mert a kiállítók nagyszerű és lelkes munkát végeztek. Különösen kulturális téren volt kimagasló a kiállítás anyaga, ezért külön köszönet és elismerés illeti a kitünő tanítóit és tanítónőit kart.

— Történelmi idöket élünk, — folytatta Schandl Károly. — A szláv és germán terjeszkedés csapkodja a mi kicsiny, koldusszigetünket. És ime, a nagy külföldi nemzetek mégis felismerik e maroknyi, hősi harcot vivő nemzet értékét. Lengyelek vannak nálunk e napokban és keblükre ölelnek bennüket. A magyar külügyminisztert Párisba hívják. A német alkancellár országunkban tartózkodik. Ausztria felénk tekint. Mussolini kijelenti, hogy Magyarország nélkül nem tud politikát csinálni.

— Ha mindezt látjuk, akkor nagy keserűségünk ellenére sem szabad elcsüggednünk, hanem hittel, bizalommal és reménységgel ki kell tartanunk. A mai idők súlyosak, nehezék, de azok az emberek, akik a mai élet küzdő katonái, nagy emberek! Ezeknek a küzdő, akaró, hívó embereknek

szervezete a Faluszövetség, mely nem szaggat sebeket. Sebek szaggatásával és nyitogatásával lehet népszerűséget aratni, de a sebek felszaggatása még sohasem gyógyított meg egyetlen sebet sem! Ma lassu munkára, kitarító erőfeszítésre és dolgozni akarásra van szükség. Ezek azok az erények, melyek átsegítik a megpróbáltatás napjain a nemzetet.

— A pünkösdi kiállítás ezeknek az építő erényeknek megnyilatkozása volt. Teljes elismerés és őszinte köszönet illeti meg a kiállítókat és ennek a köszönetnek és elismerésnek látható jeleit osztja szét most a Faluszövetség igaz örömmel.

Schandl Károly beszédét lelkes eljenzés követte, majd Wieser Béla, a Faluszövetség titkára, kiosztotta a díjakat a kiállítók egész seregének.

A szép ünnepség este 6 órakor ért véget. (m. e.)

Ravasz püspököt nem engedték prédikálni a bácskai magyarok előtt

A Keresztyén Egyházak Ökuménikus Tanácsának igazgató-választmánya ülést tartott Ujvidéken, amelyen résztvettek a görögkeleti, anglikán és protestáns egyházak képviselői. Ireneus ujvidéki görögkeleti püspök meghívására résztvett az ülésen Ravasz László püspök is, akinek a tárgysorozat értelmében szeptember 10-én kellett volna Bácsfeketehegyén, az ott gyülesező délvidéki magyar-és németajku lakosság részére templomi prédikációt tartania. A jugoszláv rendőrfőnökség intézkedése következtében a magyar püspök a prédikációt meg nem tarthatta, mert oda sem utazhatott, sőt még azt sem tanácsolták Ravasz püspöknek, hogy az ujvidéki gyülekezetben szolgálatot teljesítsen. Ilyen előzmények után érthető, hogy a püspök sietve Budapestre utazott arról az értekezletről, amelyen a keresztyén egyházak közös frontjáról tanácskoztak, de azt a valóságban így oldották meg.

Rémületes öldöklést végeznek a kínai kommunisták

Sanghai jelentések szerint kínai városokból az utóbbi idöben több helyütt borzalmas vérfürdőket rendeztek. Tung-Kiang és Nan-Kiang városokban és környékükön kétszáz ember végzetek ki rettenetes kínzások közepette a kommunisták. Pe-Yang-Pa lakosságából a banditák csak a városka hat koldusát hagyták életben. Csang-Csiban hatszáz, Tahetben hétszáz embert élvé temettek el. Paesung városban ezerhatszáz személyt sorbaállítottak és halomra löttek. A banditák által okozott anyagi kárt egymillió fontra becsülik.

Méhészkedjék

A méhészet kenyeret ad! A méhészetből vagyont gyűjthet! A méhészet a legjobb nyugdíj!

MÉHÉSZETI eszközökről árjegyzéket, szaklapból mutat a távanyámatot kívánatra ingyen küld

„MÉH”
A Magyar Méhészek Értékesítő Szövetsége
Budapest, V., Arany János-utca 1/g.

Mézet, viaszket a legmagasabb napi áron állandóan vásárolunk!

„Sárközi bokréta“ a szekszárdi kiállításon

Serényen folynak az október hó 8, 9 és 10-én Szekszárdon tartandó vármegyei kiállítás és a vele kapcsolatos ünnepek előkészületei. A *Faluszövetség* és a vitéz *Vendel* István szekszárdi polgármester elnöklete alatt működő rendezőbizottság megmozgatta nemcsak Tolna-vármegyét, de az egész Dunántúlt is. Országos intézményeink részvétele pedig olyan magas színvonalra emeli a kiállítást, hogy a megszokottat messze túl fogja szárnyalni. A szekszárdi kiállításon egy egészen újszerű gondolatot valósít meg a *Faluszövetség*: bemutatja nagyszabású keretek közt a sárközi bokkrétát *Paulini* Béla író, az immáron világhírű *Gyöngyösbokréta* szervezője rendezi Szekszárdon is. Ez a gyönyörű látványosság ezeket

fog vonzani a szekszárdi kiállításra az ország minden részéből.

A kiállítás maga *tizenöt szakcsoport* keretében mutatja be mindazt, amit a magyar munka és a magyar szorgalom előállít. Az országos viszonylatban is nagyméretű állatkiállításon a *bonyhádi tájfa*ja *szarvasmarha* és a *tolnatamási félvér lovak*kal az élen bemutatásra kerül egész Tolna-megye hirneves állattenyésztése. Nagyméretű szüreti mulatságban is gyönyörködhetnek a látogatók. A szekszárdi bortermelők hatalmas csoporttal vonulnak fel a kiállításra.

A *Faluszövetség* gondoskodik arról, hogy Budapestről és a nagyobb vidéki városokból filléres gyorsvonatok álljanak a látogató közönség rendelkezésére. Felvilágosítást nyújt *Faluszövetség* (Budapest, Báthory-u. 24.)

Olaszországban tartózkodó gazdafjainkhoz!

Fiúk! Végtelen örömmel és boldogsággal töltött el az, hogy jól érzitek magatokat és vendéglátó gazdaitok, valamint az olasz nemzet vezetőinek barátságát és jóindulatát kiérdemeltétek. Nagy súlyt helyeztem erre a látogatásra. Megvallom, eleinte félve jöttem, mert azt hittem, — ismerve az ottani pontos és szigorú életmódot és felfogást — hogy kisebb-nagyobb zökkenések lesznek. Az ellenkezőről győződtem meg, arról, hogy minden tekintetben megállítotok a helyeteket és barátokat szereztetek ugy magatoknak, a *Faluszövetségnek*, mint hazánknak. Higyjétek meg, *Fiúk*, hogy nagyon fontos, nagyon súlyos misziót teljesítetek. Ti vagytok a magyar gazdatársadalom összekötői az olasz földmives testvérekkel. Tudatában annak, hogy az első benyomások mindig megmaradnak, büszkeséggel folytattam a látogatásokat, mert minden egyes újabb helyen újabb elismerő szavakat és dicséreteket hallottam felőletek. Már maga az a tény, hogy a legtöbb helyen úgy tekintenek benneteket, mintha a család gyermekei lennétek, bizonyítja, hogy az olasz vendéglátó földbirtokosok és federációk vezetőinek szívébe férköztetek. Ez azonban nem azt jelenti, hogy elbizzuk magunkat és felületesen végezzük tovább munkáinkat, hanem arra kötelez, hogy még fokozottabb mértékben, teljes odaadással teljesítsük feladatainkat. A Ti ottléteket hosszú időkre kiható elismerést kelt az olasz gazdatársadalom hivatalos vezetői-

ben is. Ha valaha szükség volt arra, hogy az olasz földmives-társadalom között újabb barátokat szerezzünk, ugy napjainkban leginkább, hiszen ennek a maréknyi nemzetnek egyetlen támasza az a fasiszta Olaszország, amely elsőnek tett hitvallást a hazánkat ért igazságtalanságok revíziója érdekében. Járjatok el tehát szorgalmasan az ifjusági fassiókba, tanuljátok meg azt a szellemet, amely célkitűzéseinek tengelyébe mindig a hazát és a haza iránti kötelességek teljesítését teszi. Az új magyar gazdatársadalom uttörői lesztek, akikre az a súlyos hivatás vár, hogy reávezessétek falusi tömegeinket a modern gazdálkodás, termelés és értékesítés vágányaira, úgy hogy a népek nagy világgazdasági versenyében megállhassuk helyünket. Itáliában látjátok, hogy mire képes a fasiszta akarat és kitartás. Egy új világot teremtett, amely *Benito Mussolini* vezetése alatt Olaszországot a földmivelés terén is az agrárállamok első sorába emelte. De ezt az alkalmat felhasználom arra is, hogy ugy Szövetségünk elnöke, *Mayer János* öccsellenciája, valamint az egész Szövetségbe tömörült magyar gazdatársadalom legteljesebb háláját, köszönetét és elismerését fejezzék ki vendéglátó gazdaitoknak azért a lekötelező szívességért, amellyel az ottani tartózkodástokat nemcsak kellemessé, de hasznossá is teszik. Nagyon kérek mindnyájatokat, hogy ezt az üzenetünket tolmá-

csoljátok addig is, amíg levélben fejezhetjük ki köszönetünket. Az őszi hazajövetelre vonatkozólag a legközelebbi napokban fogom a tudnivalókat megadni. Egyesek kérelmét kívánságuknak megfelelően igyekszem elintézni még. Az erről szóló értesítést külön levélben küldöm.

Ha valamire szükségtek van, vagy kívánságotok, mint eddig, ugy ezután is bizalommal forduljatok hozzám. Minden szavatokban és irásokokban legyetek lekötelezettjei Szövetségünknek, amely nagy áldozatok árán lehetővé tette olaszországi tanulmányutakat. Mi azt várjuk tőletek, hogy itthon is, valamint kint Olaszországban hűséges, kitartó és keményakaratu katonái leszetek Szövet-

Az osztály-sorsjátékon

résztvevők nagyrésze talán sohasem volt olyan nehéz helyzetben, mint amelyben az utóbbi időben jutottak. A kereseti lehetőségek minden társadalmi osztályban általában csökkentek, napról-napra több a munka- és keresetnélküli ember. De ilyen nehéz időben is 10—20 fillér terhet elbírnaponta, aki céltudatos és okos és vesz egy osztálysorsjegyet, miáltal megszerzi a reménységet, amely buzdít, serkent egy jobb jövő és boldogulás felé.

Hinni, bizni, remélni, az a fő!

Mindenkinek és minden egyes sorsjegyenek egyenlő a nyerési esélye!

Ne legyen tehát sötéten látó, ingadozó és kételkedő, hanem türelmes, bizakodó és reményteljes!

Bizék a jövőben, a szerencse forgandóságában és vegyen egy osztály-sorsjegyet.

Mindenkit érhet szerencse!

Miért ne Önt is! Itt nincs protekció, nincs kiváltság, se rang, se kor, se érdem, se tehetség, se tévedés, hanem csak a véletlen szerencse dönti el, hogy melyik sorsjegyszám nyer! Nemcsak nálunk, hanem egész Európában alig van ember, akinek ne volna sorsjegye! A sorsjegyek hivatalos ára: egész 24 pengő, fél 12 pengő, negyed 6 pengő, nyolcad 3 pengő az összes főárusítóknál.

A húzások már

**szombaton,
október hó 14-én
kezdődnek!**

Kik nyertek díjat a balatonfüredi kiállításon?

ségünknek, mert nagyon sok a dolog falvainkban és sok megalkuvást nem ismerő fiatal erőre van szükségünk a magyar falvak megszervezésében. Ezért szemeltünk ki benneteket és küldtünk tanulni abba az Itáliába, amely ma iskolapéldája az egész világnak. Mindnyájatokat szeretettel köszönt atyai jó barátotok

Szekeres László dr., főtítkár.

*

Levelét küldötték: Dóry Lajos (Capezine). Részletes beszámólómat figyelemmel olvastuk. Azt látom, hogy jól felhasználod az időt. Nyitott szemmel járj, mert szülőfalud körül még igen sok a gazdasági téren a tennivaló. — **Pallinger Ferenc (Maccarese).** A direktor urnak írok, hogy kívánságodat teljesítse. A Duce megjelenése alkalmával mutattasd be magadat az igazgató úrral. A zárandólatban végy részt. — **Fodor László (Catania).** A nyelvtant elküldöttem. Továbbra is kitartás, kívánságod teljesülni fog. — **Gally János (Eboli).** Beszámoló leveledet örömmel olvastam. Intézkedtem. Reméljük, hogy a federazio meg fogja tenni. A küldött utlevelet meghosszabbítottuk. — **Kiss Lajos (Trento).** A pénzt részre megküldöttem. Kérlek, légy szíves, haza megírni, hogy a multikori 20 pengővel együtt 50 pengő összeget bocsátottam rendelkezésre a hivatalos összegben kívül.

— **Almássy Béla (Siracusa).** 20 P értékű összeget küldtettem részre. Az összes urakat köszöntöm és üdvözlöm. Mind-egyiknek külön levél megy. — **Illés György (Messina).** Édesanyád részre küldött 20 pengőt. Intézkedtem, hogy az ennek megfelelő liramenységét megkapjad. Remélem, hogy jól vagy. A direktor urat fasiszta módon köszöntöm. — **Álmosdy Péter (Granaio).** Leveledet megkaptam. Köszönöm. Az ögrófnó öngyméltóságának add át hálás köszönetünket és elismerésünket azért a jótéményért, amelyet veled gyakorol. Külön levélben fogom megköszönni. Mayer János öccsencellájára üdvözlötét, valamint az enyémet és az egész Szövetségét tolmácsold öngyméltósága előtt. Az ősz folyamán utba ejjük a birtokot, hogy egyrészt kifejezzük hódolatunkat, másrészt pedig megtekintsük ezt a minden tekintetben mintaszépi birtokot. Kitartás, mert jövődet alapozod meg! — **Szűcs Kálmán (Cormano).** Képeslapodat kézhez vettem. Hálás köszönet és szíves üdvözlöt úgy a vendéglátó gazdának, mint a federazio titkárnak. Dolgozz továbbra is, hogy meg legyenek veled elégedve. — **Haresa Lajos (Vasto).** Újabb címedet rendes olvasható írással azonnal közöld velem! — **Somogyi István (Villa Nuova, Pescara).** A herceg öngyméltóságát kedves családjával együtt addig is köszöntöm, amíg levélben megtehetem. Add át üdvözlöttemet azzal, hogy a legközelebbi alkalommal több időt fogok eltölteni szeretetreméltó körében. Fasiszta üdvözlöt. — **Mindenkinek!** Fiúk. Szeptember havi jelentésteget küldjétek be!

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozású papirokat pengő ellenében vesz és elad **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16., 104—67.

Helyszüke miatt, mult heti számunkban nem tudtuk a *Faluszövetség balatonfüredi kiállításán* díjazásban részesült kiállítók névsorát közzétenni. A névsort most adjuk az alábbiakban:

I. Borászati csoport. A *Faluszövetség ezüstserlegét nyerte:* Cs. Darab József (Balatonfüred). *Aranyérmét, illetőleg több aranyérmét nyertek:* Magyar Kegyes Tanítórend (Dörgicse), Pálffy Gábor (Lovas), Marton Sándor (Nagypécsely), Református Egyház (Balatonkövesd), Csonka Gyula (Csopak), Madarász Pál (Balatonarács), Fejes Béla (Balatonarács), Baradlay Jenő (Balatonarács), Rothausner Ernő (Balatonarács), Mersich László (Badacsony), Pinceszövetkezet (Badacsony), Vadnay Béla (Balatonfüred), Oblatt Sándor (Balatonfüred), Bedegi Gábor (Balatonfüred), Holényi Gyula (Balatonfüred), Szenes György (Balatonfüred), Cs. Darab József (Balatonfüred), özv. Pálffy Zsigmondné (Balatonfüred), özv. Szlávy Mórné (Balatonfüred), Marton Jenő dr. (Balatonfüred). — *Ezüst, illetőleg több ezüstérmét nyertek:* Földérvíz Ferenc (Örvényes), Evangélikus Egyház (Zánka), Magyar Kegyes Tanítórend (Dörgicse), Vass György (Felsőörs), Szalay Károly (Felsőörs), Csapó Károly (Felsőörs), Iklódy Szabó János (Felsőörs), Balogh Károly (Lovas), Pálffy Gábor (Lovas), Varjas Géza (Lovas), Református Egyház (Szentantalfa), Evangélikus Egyház (Szentantalfa), Nagy Lajos (Szentantalfa), Fazekas János (Szentantalfa), Czuppon Sándor (Révfülöp), Engelbrecht Károly (Révfülöp), Kádár Dezső (Révfülöp), Németh Sándor (Csopak), Csonka Gyula (Csopak), Fricz József (Csopak), Farkas József (Balatonarács), Madarász Pál (Arács), Somogyi Béla (Arács), Református Egyház (Balatonarács), Óri Imre és fiai (Arács), Pollatschek Ármán (Arács), Vargha nővérek (Arács), Bakos Lajos (Arács), Tóth Sándor (Arács), Holéczy János (Arács), ifj. Fehér Erazmusz (Tagyon), Badacsonyi pinceszövetkezet, Vadnay Béla (Balatonfüred), Oblatt Sándorné (Balatonfüred), ifj. Pettkő Zsigmond (Balatonfüred), ifj. Horváth Zsigmond (Balatonfüred), Bedegi Gábor (Balatonfüred), Micheller József (Balatonfüred), Szenes György (Balatonfüred), Somogyi Imre (Balatonfüred), Simon Károly (Balatonfüred), Marton Jenő (Balatonfüred), Flóra Kertész (Balatonfüred). — *Elismerő oklevelet nyertek:* Németh Sándor (Csopak), Szenes György (Balatonfüred).

II. Mezőgazdasági csoport. *Aranyérmét nyertek:* Pálffy Jenő (Zánka), ifj. Poór Sándor (Zánka), Bogdán Mátyás (Kövespuszta). — *Ezüstérmét nyert:* Szabó Kálmán (Zánka).

III. Kertészeti csoport. *Aranyérmét nyert:* Balatonfüredi polgári iskola kertgazdasága. — *Ezüstérmét nyert:* Kardós Lajos (Balatonarács). — *Elismerő oklevelet kapott:* Sándor Pálné (Zánka), özv. Gábor Ferencné (Akali).

IV. Gyümölcsészeti csoport. *Aranyérmét nyertek:* Madarász Pál (Balatonarács), Somogyi Béla (Arács), Óri Imre (Arács), Óri Gézáné (Arács), Pollatschek Ármán (Arács), Holéczy János (Arács), Wannich Dezső (Csopak), Fejes Béla

(Arács), Iklódy Szabó János (Alsóörs), özv. Vadnay Béláné (Balatonfüred), özv. Kók Károlyné (Füred), Cs. Darab József (Füred), Németh Sándor (Csopak), Varjas Géza (Lovas), Szenes György (Füred), Farkas József (Hidegkut), Holényi Gyula (Füred), özv. Pálffy Zsigmondné (Füred), Bedegi Gábor (Füred). — *Ezüstérmét nyertek:* Tormássy Gyula (Balatonarács), Tomay István (Balatonfüred), Nagy Sándorné (Balatonfüred).

V. Halászati csoport. *Ezüstérmét és oklevelet nyert:* Balatoni Halászati Rt. (Siófok).

VI. Erdészeti és vadászati csoport. *Aranyérmét nyertek:* Herceg Quadt Sándorné (Hidegkut), Zánkai m. kir. erdészeti csemekertész, Vratarics Lajos (Szentantalfa).

VII. Ipari csoport. *Aranyérmét nyertek:* Zsely Miklós (Zalaegerszeg), Bárczy János (Balatonfüred), Lőrincz Lajos (Balatonfüred), Kovács Géza (Balatonfüred), Köves Lajos és fiai (Balatonfüred), Biczó Lajos (Balatonfüred), Lába Ferenc (Balatonfüred), Kékkúti Gyógyforrás. — *Ezüstérmét nyertek:* Kémény Lajos (Akali), Heiser Károly (Szentantalfa), Kovács Géza (Balatonfüred), Szabó Imre (Zánka), Rák Kálmán (Balatonfüred), Auerbach József (Balatonfüred), Tóth József (Balatonfüred), Barabás Károly (Zánka), Szent József-gyógyforrás (Csopak). — *Elismerő oklevelet nyert:* Grubits Sándor (Balatonfüred), Káldy Ferenc (Balatonfüred).

VIII. Női kézimunka, iparművészet. *Aranyérmét nyertek:* Református Leányegylet (Balatonarács), Nagy Lajosné (Szentantalfa), Istvánffy Miklósné (Balatonfüred), Kasza Pálné (Füred), özv. Kéry Jánosné (Füred), Sultzter Lajosné (Füred), Németh Jolán (Füred), Brandl Rudolf (Füred), Gácsér Kata (Veszprém). — *Ezüstérmét nyertek:* Trescos Mariska (Balatonfüred), Holényi Gyuláné (Füred), Kovács Lászlóné (Füred), Polgár Sári (Füred), Csabaffy Klára (Füred), Kovács Erzsébet (Csopak), Szabó Irén (Zánka), Darab Erzsébet (Balatonfüred), Wildenauer János (Füred), Loeszl Lajosné (Füred), Urhegyi Jenőné (Füred), Kovács Ilona (Füred), Kasza Kató (Füred), László Gáborné (Füred). — *Elismerő oklevelet kaptak:* Cs. Darab Józsefné (Balatonfüred), Vörös Lajos (Füred), Pálffy Géza (Tihany), Huszty Kálmán (Füred), Kasza Pál (Füred), Balatoni Társaság (Füred), Zóka Kató (Aszfőf).

IX. Művészeti csoport. *Aranyérmét nyert:* Protivinszky Ferenc (Balatonfüred). — *Ezüstérmét nyertek:* Jarošchek László, Wildenauer János (Füred).

X. Iskolai csoport. *Aranyérmét nyertek:* Római katolikus elemi iskola (Balatonfüred), Állami polgári fiú- és leányiskola (Füred). — *Ezüstérmét nyert:* Állami elemi iskola (Zánka).

Mult heti számunkból, a balatonfüredi kiállítás beszámolójából, sajnálatos tévedés folytán kimaradt *Kasza Pál* ny. Máv. felügyelő nevének neve, aki a balatonfüredi hölgyek szép és gazdag anyaga kézimunkakiállítását rendezte avatott kézzel. Mulasztásunkat most pótoljuk.

A katolikus nagygyűlés programja

Az Actio Catholica országos elnöksége felhívást adott ki az ország katolikusaikhoz és ebben tudatja, hogy a huszonnegyedik országos katolikus nagygyűlést október 7—11. napjaira hívta össze Budapestre. Az idei katolikus nagygyűlés lesz az Actio Catholica első nagyszabású megnyilatkozása. Az országos nagygyűlés rendje a következő:

Október 7-én, szombaton délután 3 órakor a gyermekek hódolata Krisztus Király előtt; 4 órakor leányifjúsági diszgyűlés a Vigadó nagytermében; 5 órakor az egyetemi és főiskolai hallgatók diszgyűlése; este 7 órakor a Katolikus Népszövetség diszgyűlése.

Október 8-án, vasárnap reggel 8 óra 30 perckor ünnepies Veni Sancte, főpapi szentmise és szentbeszéd a belvárosi főplébánia-templomban; délelőtt 10 óra 30 perckor az I. nyilvános megnyitó diszgyűlés a Vigadó termeiben. délután 2 óra 30 perckor szentséges körmenet a bazilikából az Országház-térre, ahol szentbeszéd és rövid könyörgés után a bíboros-hercegpri-más áldást ad az Oltáriszentséggel; este 6 órakor a katolikus bányászok gyűlése a Vigadó termeiben.

Október 9-én, hétfőn reggel 8 órakor ünnepélyes szentmise az Egyetemi-templomban; délelőtt 9 órakor eucharisztikus gyűlés az Örökimádás-templomban; 11 órakor az Actio Catholica szakosztályainak ülése; délután 4 órakor II. nyilvános ülés a Vigadó termeiben; este 8 órakor diszhangverseny.

Október 10-én, kedden reggel 8 órakor ünnepélyes szentmise az alapításának 700. évét jubiláló szervita-rend templomában; reggel 9 órakor az Actio Catholica igazgatótanácsának alakuló ülése; délelőtt 10 órától egyesületi gyűlések; délután 4 órakor III. nyilvános záróülés a Vigadó termeiben; este 6 órakor gyertyás könyörgő körmenet a Vigadó-térről a Szent Gellérthegyi sziklatemplomhoz.

Október 11-én, szerdán reggel 8 órakor Te Deum szentmise az Örökimádás-templomban; délelőtt 10 órakor az Actio Catholica országos tanácsának alakuló ülése a Központi Katolikus Körben.

A vidéki résztvevőknek az Államvasutak, a Győr—Sopron—Ebenfurti Vasut, a Szeged—Csanádi Vasut, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt., valamint a Duna Gőzhajózási Társaság október 5-től október 13-ig 33 százalékos menetdíjkedvezményt engedélyeztek. E kedvezmény külön igazolvány alapján vehető igénybe, amelynek ára 50 fillér. Részletes felvilágosítást nyújtanak a plébániahivatalok és az Actio Catholica központi irodája (Budapest, IV., Ferencciek-tere 7., III. lépcső I. 8.).

A „bunyevecok“ nem szlávok

Az elszakított Szabadka, a megszállott Bácska katolikus hitű, derék bunyevecairól most egy igen nagy-érdékű könyv jelent meg „Bunyevecok“ címen. A szerzője Meznerich Jenő dr., soproni rendőrfogalmazó, maga is bunyevec-ember s történelmi adatokkal, a bunyevec családi nevek éppen a szerbek által kifundált névvegyelemzése alapján bizonyítja, hogy a bunyevecok egyáltalán nem rokonok a szerbekkel. Nem is szlávok, hanem a legősibb germán fajok egyikének, a normannak, az Adria partjaira vetődött ága és a skandináv népfajok a rokonaik. A bunyevec elnevezés a „bunyak, bunyistár“ szóból származik, amely söpredék-népet, jött-mentet jelent. A szerbek ezzel a névvel illették azokat a népeket, melyek rablóhadjárataikkal, tengeri kalózkodásaikkal háborgatták a népvándorlás idején a Balkán lakosságát. A szerbek ezt a nevet semmiképpen nem is adhatták egy testvérm nemzetnek.

A bunyevec családi nevek — Meznerich doktor írása szerint — szintén amellel bizonyítanak, hogy a bunyevecség valamikor germán eredetű, tengeri nép volt. A Báics névben lévő „bai“, vagy a „bay“ szó minden tengerész nép nyelvén az öböl fogalmát jelenti. Cai, vagy a Kai a régi keltáknál rakpartot jelentett, már pedig a Kaics családi név is nagyon elterjedt a bunyevecok között. Rudics a „rud, rudern“, evezést, evezőt jelentő germán szógyökből ered. Mátics, Mátievics, Matevics a germán eredetű mate-szó származéka, mely angolul ma is a tengerészaltisztnék kifejezője. A Piloszánovicsok őse pi-

lot, azaz kormányos lehetett. A Ruzics-család pedig le sem tagadhatná normann eredetét, mert a középkorban a „rus“ normannt jelentett. Érdekes a Pleszkovics név is. Normann-díjában a sövénnyel kerített, megerősített helyeket nevezték plessis-nek. A Gabrics is igen elterjedt bunyevec családi név, a normannok, a mai provánszi franciák és az olaszok is „gaborre, gabarra“ néven neveznek egy nagy vitorlás-csónak fajtát. Meznerich rengeteg hasonló példa felsorolásával bebizonyítja a bunyevec-neveknek 80—90 százalékgig a régi germán, vagy nemzetközi hajózási szavakkal való rokonságát. Az idők folyamán, igaz, hogy ezek az ősi normann nevek elszlávosodtak, felvettek a szláv ics-vics képzőt, ámde lélekben a bunyevecségnek semmi kapcsolatuk a szlávokhoz. Sőt a Bácskában nagyon sokan teljesen, tökéletesen elmagyarosodtak, olyan bunyevec-családról azonban nem igen tudnak a Bácskában, amely szerbbé, pravoszlávúvá vált volna.

A bunyevecoknak a szerb-horvát nyelvkeverékű beszéde sem bizonyított, hogy valóban szlávok is, hiszen a bunyevecok beszélik a magyar nyelvet is. Ellenben nagyon sok olyan bunyevec család él odalent, amely máig sem tud szerbül. Viszont, amelyik magyarul nem beszélne, olyan bunyevec száz sincs a megszállott Bácskában... Trianontól nem érdemelték tehát ezek a bácskai derék bunyevec testvéreink mostani sorsukat, a szörnyű, kegyetlen vadrác igát... Istenem, milyen ostoba emberek csinálták meg Trianont!

A magyar válogatott labdarugó-csapat, mely szeptember hó 17-én, Budapesten, Svájc válogatottjai fölött 3:0 arányú győzelmet aratott.

SZŐLŐTERMELÉS ÉS ÉRTÉKESÍTÉS

Irja: IRSAI M. JÓZSEF szőlősgazda.

A csemegezőlők ismertetése

Muscat Daróczy. Egyéb nevei: Pécsi szagos, Décsi szagos, Kis Alexandriai. Nevét Daróczy kanonokról kapta, ki legelőször terjesztette ezt a fajtát a Dunántulon, Pécs környékén. Szeptember végére érik be. Tökéje erős. Vesszőzete közepes, világos barnás, szürkés barna pettyekkel, rövid izületű, rügyei nagyok és barna pikkelyek fedik azokat. Levele: felül tengerzöld, alul világosabb zöld, kicsiny, ötkaréjú, csucskaréja igen nagy, széles, lefelé hajlik, szöveje finom, ereztét gyenge szőrőzet borítja. Bogyója középnagy, kissé hamvasan fehérsárga, tojásdad alaku, husos, vastaghéjú. Ize nagyon finom muskotály. Hosszu csaposra vagy szálvesszőre metszik. Gondos kezelés és tárolás mellett kitünően elrakható télire.

Muscat Frontignan (rouge). Más neve *piros muskotály*. Szeptember végére szokott beérni. Tökéje erős. Vesszőzete középerős. Levele: nagy vagy közepes, sötétzöld, alul gyapjas, felül sima. Fürtje középnagy, nyele hosszú, erős. Bogyói rézvörösek, gömbölyűek, nagy vagy középnagyok. Husosak, finom muskotály ízűek. Hosszu csapos metszést kíván. Igen szesz, tetszetős fürtöket mutatott be a *Faluszövetség* balatonfüredi kiállításán ebből a csemegefajtából *Diczyentz Dezső* főigazgató rendezésében a M. Kir. Ampelológiai Intézet. Megemlítésre érdemes, hogy ugyancsak bemutatatta a fenti intézet kiállítása keretében a kiválóan sikerült *Erzsébet királyné* hatalmas nagyfürtű és nagy-szemű fajt, mely — mondhatni — egyike a legszebb magyar csemegezőlőknek.

A régi világ legkedveltebb és még sokaknak manapság is legjobban illő csemegefélése a **Muscat Hamburg**. Régi fajta, 1860 körül terjedt el. Szeptember végére beérik. Tökéje és vesszőzete erős. Levele alul gyapjas, felül sima. Fürtje hosszukás, nagy, ágas, laza. Fürtnyele szintén hosszú. 3—4 szemre, vagy félszálvesszőre kell metszeni, ha jó hozamot akarunk elérni. Bogyója fekete, nagy. Egyike a világ legnemesebb, legfinomabb muskotályfajtájának. Magas árban könnyen eladható csemegezőlő-kiválóság.

Tokajhegyalján a híres tokaji muskotály-aszút a kitünően aszúsodó

Muscat Lunel-ből (sárga muskotály) szürik. Érés ideje október eleje. Fürtje ágas, tömött, bogyója zöldessárga, napos oldalán rozsdás pontokkal. Közepes nagyságu, gömbölyű, husos, erősen muskotály ízzel. Héja vastag. 2—3 szemre kell metszeni. Kedvező időjárás esetén jól aszúsodik és finom bort ad. Csemegezőlőnek is jól lehet értékesíteni

Ennél valamivel korábban érő, még jobb fajta a **Muscat Ottonel**. Egy híres francia szőlész, *Morreaux Robert*, a *Le Vigneron De La Champagne* című francia szőlészeti szaklap jelenlegi igazgatójának, *Moreau Emil* vezetőtitkárnak az édesapja, állította elő. Augusztus közepén — jó időben — már lehet szedni. Töke és vesszőzet középerős. Rövid izületű, levele középnagy, vékony. Fürtje hengeres, közepes nagyságu, hosszú nyéllel. A bogyók elég nagyok, sárgás színűek, gömbölyűek. Kitünő muskotályízűek, ropogósak, keményhéjúak. 2—3 szemre metszik. Legbővebben terem a muskotály-szőlőfajták között. Gyümölcsét is, borát is jó árban el lehet adni.

Sárga Malvasiai (egyéb nevei: Augustana, sárga selyemzőlő). Érik augusztus közepén. Tökéje erős. Vesszője vékony, világosbarnás, fekete pontokkal, hosszú izületű. Levelei nagyok. A fürtök gulaalakúak, lazák, rövid nyéllel. Bogyói nagyok, hosszúkások, szép sárgaszínűek, vékony héjjal, kellemes ízzel. Hosszucsapos metszést kíván. Értékes korai csemegezőlő, lugasmivelésre nagyon alkalmas.

Génuai Zamatos (Parc de Versailles). Augusztus végére érik. Tökéje erős. Vesszői erős, szinte buja növények. Hosszu izületűek. Levelei nagyok, hosszukásak, hegyes csipkészetűek, alul nemezes, felül ráncos, durva szövetűek. Fürtjei igen nagyok, laza szemekkel. Bogyói óriási nagyok (gyakran diónagyságuak), borostyánsárga színnel, rozsdás foltokkal, hosszukásak. Ize finom, édes, ropogós, husos, 3—5 szemre metszik. Bőtermő fajta, mely lugasmivelésre nagyon alkalmas.

Cegléd Szépe. Érik szeptember elején. Tökéje erős, vesszője lapított, közepes izületű. Levele széles, szívalaku, élénkzöld. Fürtje laza, gulaalaku, keskeny vállú. Bogyója rózsaszínű, középnagy, gömbölyű, mézédés, kellemes ízű, bőlevű.

Rövid, csapos metszés. Igen bőtermő, edzett, jól szállítható, igen tetszetős, mondhatni külsőre is nagyon szép szőlő. Kitünő bort ad. Kisgazdáknak nagyon ajánlható, minden célra alkalmas fajta.

Kalabriai Fehér (Uva di Calabria, Raisin de Calaber, Calabrese Bianca). Olasz származású szőlőfaj. Szeptember végére szokott beérni. Erős tökéje van, vastag, barnapiros erős vesszőzete, hosszú izülettel. Ötkaréjú levele halványzöld, középnagy, durva csipkészetű. Fürtje nagy vagy igen nagy, laza, ágas, nyele vékony. Bogyója aranyárga, gömbölyű, hamvas, rozsdás, igen nagy, ize finom édes, héja vastag. Hosszucsapra metszik. Meleg, védett fekvést szeret, kiválóan eltartható értékes faj. Lugasmivelésre alkalmas.

Borpiaci tájékoztató

Rövid borpiaci tájékoztatásként, mint minden szőlősgazdát érdeklő adatot közlöm, hogy a *legutóbbi héten igen nagymennyiségű bor kelt el*. Határozottan keresik a borokat. Alacsonyfokú áru már nem létezik komolyabb tételben. (Eladtak körülbelül 40 vagonnal.) A hevesmegyei borok ára 12—13 fokos fehérárúnál 28—30 fillérré emelkedett; ilyen árban is azonnal akad vevő, ha a másodkezek, vagy spekuláló termelők egy-egy tételt piacra dobnak. Sok ujbort, illetve musttételt kelt már el. Svájc részére most szállítanak több ezer hl. 16—17 cukorfokos korai mustot (mézes ezerjófajok, alig beérett állapotban szüretelték le) mustfokonként 1.2 filléres árban. Az időjárás még sokat javíthatna a szőlők fejlődésén, ha hosszú meleg ősz lenne. Akinek ma bora van — jobb minőségű — annak legcélszerűbb *október elejét bevárni*, amikor a legjobban kapkodnak az óborok után. Ha a mostani magas árat el akarja érni a gazda, *október elején okvetlen ajánlatos borát eladni*. Ha ezt nem teszi, valószínűleg várnia kell jövő év májusig, amikor a új borokból a kényszereladások lassan megszűnnek és a tényleges ujbort-árak kialakulhatnak. Nagy üzlet lesz a sok savanyu bor miatt süritett mustban.

Arany- és ezüstpénzek ára

1933 szeptember hó 19-én.

Ezüstpénzek: Egy darab egykoronás 27½ fillér; kétkoronás 55 fillér; ötkoronás 1 pengő 46 fillér; régi egyforintos 76 fillér.

Aranypénzek: Egy darab huszkoronás arany 31 pengő 30 fillér; tizkoronás arany 15 pengő 40 fillér; Napoleon-arany 32 pengő 5 fillér.

14 karátos törtarany (gyűrű, fülbevaló, karperec, nyaklánc, stb.) grammonként 2 pengő 85 fillér.

Színarany kilogrammja 5110 pengő.
Szinezüst kilogrammja 71 pengő.

Kolauch-faiskola (Szeged)
nagyválasztéku és elsőrendű
növényanyaggal szolgál.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A takarmányrépa szedése és kazalozása

Ha a takarmányrépát szedjük, leghevesebben a szedéssel együtt a behordást is megindítani s a répát a szérüskertben bekazalozni. A kazlat, hogy a behordott répa kifújhassa magát, azaz a répa főlöleges nedvességétől szabadulhasson, különösen enyhe idő esetén, egyelőre nem földeljük le, hanem ideiglenesen tengeriszár-kévékkel takarjuk be. Ha a hordást bármely okból nem indíthatjuk meg, s kénytelenek vagyunk a kiszedett répát a répa földön ideiglenesen kupacokba rakni, a kupacokat ne takarjuk le répalevelekkel, mert ez a fagy ellen nem nyújt kellő védelmet, meleg időben pedig a fülledő, rothadó levelekkel könnyen bevisszük a romlás csiráit a répába s annak eltarthatóságát veszélyeztetjük. Sokkal helyesebb a kupacokat vékonyan leföldelni; ezzel megakadályozzuk a fagykárosodást, illetőleg meleg időben a túlságos fonnyadást.

A répa behordásánál sokszor látjuk, hogy a szekerekre rakás gombos villák helyett közönséges vasvillákkal történik, miáltal a répát összeszurkáljuk. Ne feledjük, hogy minél több sebet kap betakarításnál a répa, annál inkább veszélyeztetjük annak eltarthatóságát.

A behordott répából már a lerakásnál és kazalozásnál iparkodjunk kiválogatni a sebesült répákat s ezeket külön kazalozni, korábban feletetni, hogy ezek a kazalban ne veszélyeztessék az egészségeseket és hogy teljesen értéktelenné ne legyenek.

Az alaki tekintetben kifogástalan magrépák első válogatása is legegyszerűbben a lerakás, illetőleg a kazalozás alkalmával történhetik, amennyiben ez a munka már a répa földön meg nem történt volna.

Ha már a kazalba rakott répa keletkezett a kifújta magát, nem kell késlekedni a leföldeléssel. Lehetőleg száraz, apró föld alkalmas erre. Tehát közvetlenül a répára földet rakjunk. Ha a kazal melletti talaj, melyből a takarásra szolgáló földet nyerjük, talán a felületén nedves, sáros, akkor csak a második ásónyom szárazabb földjét használjuk a répa közvetlen takarására, míg az első ásónyom földjét csak később, a nagyobb hidegek beálltával használhatjuk fel a földréteg vastagításához. Nagy hiba a répakazlat előzőleg répalevelekkel vagy szalmával betakarni s utólag beföldelni. A répalevelek és a szalma a penészesedést mozdítja elő; az ilyen takaró alatt könnyen megromlik, megrothad a répánk. A répa eltartásánál tehát az legyen az elvünk: földből földre!

A kazal gerincét ne földeljük le tulkorán. Inkább védjük ezt tengeriszárkévékkel. Ha azonban már a hidegek beköszöntenek, akkor a kazal gerincéről távolítsuk el a kévéket és a kazlat teljesen földeljük le.

Hogyan segítsünk a téli takarmányinségen?

Hazánk szélsőséges éghajlata, nevezetesen a gyakori, hosszantartó szárazság súlyos következménye a téli takarmányhiány. A gyakori takarmányinség folytán állatállományunk minősége, növendék állataink fejlődése, sok kívánnivalót hagy hátra.

Elsőrendű érdeke nemcsak hazánk mezőgazdaságának, hanem az egész országának, hogy ezen visszas állapot megszűnjön. Nem könnyű a feladat, mert éppen a téli takarmány megfelelő mennyiségben való termelését akadályozza meg hazánkban sokszor az éghajlat mostohaasága, a megsokszorozott termelési rendhez való ragaszkodás és az ujtásoktól való idegenkedés.

Közismert tény, hogy egyszerű eljárással bizonyos takarmányok tápértékét rendkívüli módon fokozhatjuk. Ilyen eljárás az arra való takarmányok gőzölése, gőzzel való füllesztése. Sok, étrendileg nem kifogástalan takarmányféle eredeti állapotában az állat egészségének, sőt életének veszélyeztetése nélkül fel sem etethető, csak gőzölve.

A burgonyát nyersen nem szívesen fogyasztja a legtöbb háziállat, a sertésekkel való feletetése pedig könnyen vezethet étrendi zavarokra, eltekintve attól, hogy gőzölt burgonyából az állatok többet fogyasztanak és így ebből az olesó takarmányból fedezhetjük takarmány szükségletünk nagy részét.

A burgonya főzése nem felel meg a célnak, mert főzéskor nemcsak a káros anyagokat vonjuk ki a burgonyából, hanem sok értékes más táplálékanyagot is, másrészt a kellő hosszú ideig való főzésnél a burgonya híg péppé válik, mely lehetetlenné teszi az egészségre káros főzővíz elöntését.

A burgonya gőzölésére mindezeidig a berendezés költséges volta miatt kis gazdaságok berendezkedni nem tudtak. Amióta azonban az „Alfa” takarmány gyorsfűlesztő forgalomba került, a takarmányok gőzölésével kis-

gazdaságok is előnyösen foglalkozhatnak már.

Az Alfa gyorsfűlesztő elmés szerkezete nemcsak takarmányok füllesztését teszi lehetővé, hanem a fűlesztő sok más célra is használható, ami annak gazdaságos kihasználását biztosítja.

Ugy értesülünk, hogy a gyár jelenleg a legújabb típusú gyorsfűlesztők árát mélyen leszállította, ami annál öröndetesebb, mert az igen jónak ígérkező burgonyatermés feleslege a fűlesztők közbenjöttével állatok utján jól értékesülhet.

Már az augusztusvégi esőzések előtt is többre becsülték burgonya termelésünket a tavalyinál, de a Szent István utáni bőséges, országos esőzések a termés nagyságát még tetemesen emelték. Emiatt a burgonya gőzölésének jelentősége ezidén különösen nagy lesz.

Apró jó tanácsok

A búzát Magyarországon, különösen pedig az Alföldön tanácsos sűrűn vetni, mert így még kedvezőlen idő esetén is több anyahajtást, több anyakalászt kapunk. Jó és kívánatos, ha búzáunk jól megbokrosodik, de ne vessünk kevés magot abban a reményben, hogy majd a jó bokrosodás helyreépítje a megtakarított vetőmagot. A köszög ellen okvetlenül csávázzuk a vetőmag-búzát. Ma már többféle csávázószer van, de azért nem fog csalódnai az se, ki a legolcsóbbhoz nyul: a Linhart-féle kosaras módszerhez. Ezt képbem is bemutatta a Vasárnap ezidei február hó 19-én megjelent száma.

A gyümölcsfák ültetésének legalkalmasabb hónapja az október. Amint az első éjjeli fagy a fák leveleit lehullatta, az ültetést is megkezdhetjük s addig folytatjuk, míg a nappali hőmérséklet nem esik le a fagypontra. A beszerzett ojtványokat az ültetés megtörténteig a földbe verelve tartjuk. Az ültetésre kerülő ojtványok vastagabb és sűrű gyökereit éles késsel vissza kell nyelni. Célszerű az ősszel elültetett fák tövét földdel felhalmozni. Az őszi ültetés sokszorosan jobb, mint a tavaszi. Csak nagyon nehéz, hideg, nyirkos jellegű talajokon ültessünk tavasszal. Az ősszel elültetett gyümölcsfák nyelését tavaszra kell hagyni.

Az eltartásra szánt gyökérféléket elrakás előtt hagyjuk néhány napig a szabadban szikkadni. Az ilyen gyökérféléket megmosni nem szabad. Róluk a leveleket le kell vágni, csupán a legapróbb, ugynevezett szívlevelek maradjanak rajtuk.

ALFA SEPARATOR Rt.

Budapest, I., Csurgói-ut 15.

**Érdekességek
mindenfelől**

Délafrika egykori leghiresebb aranybányáját árverésen 3500 fontért eladták. Negyven évi művelése alatt 11,640.000 font hasznot hajtott a tulajdonos vállalatnak. — Alsó-egyiptomban a galambok felgyújtották az egész Gabrich falut. Egy kigyulladt galambduból az égő tollazatu madarak szerteséjjel repkedtek a faluban s felgyújtották a közeli házakat. Nyolcvan ház porráégett s egy asszony és négy gyermek is a lángokban pusztult. — A francia kormány lebontatja a híres párisi Saint Lazare női börtönt, amely eredetileg leprás-, azaz belpoklos-betegek kórháza volt. — India Lyallpuri városában Narendranath nevű vallási rájongó elevenen égette el magát. Szobájában hatalmas máglyát rakott s midőn meggyújtotta, ráfeküdt. — A portugálok Azori-szigetein egyik szegény halász hatalmas cethalat fogott s midőn felkonecolta azt, a cet gyomrában mintegy 100 font súlyú szürke borostyánkővet talált, amelynek az értéke körülbelül 60 ezer dollár.

**Negyven ház porráégett
Selyeb községben**

Az abaujmegyei Selyeb községben szeptember hó 14-én, csütörtökön óriási tűzvész pusztított. A tűz dél előtt fél 12 óra tájban keletkezett, amikor az egyik gazda udvarán kigyulladt egy szalmakazal. A nagy szélben, amely a tűz kitörésének időpontjában támadt, a lángok meglepő gyorsasággal harapództak el és rövid idő alatt már több ház állott lángban. Először a község tűzoltósága és lakossága egymagában igyekezett elejét venni a tűz tovaterjedésének, azonban a nagy szélviharban tehetetlenek voltak.

A község most a miskolci, szerencsi, valamint a környező községek tűzoltóságait hívta segítségül. A miskolci tűzoltóság egy kocsija nyomban a tűz színhelyére indult és a többi tűzoltósággal karöltve megkezdte az oltási munkálatokat. A tűzoltók munkája azonban nem vezetett eredményre, mert a vízhiány az oltást csaknem lehetetlenné tette, úgy, hogy csupán a tűz tovaterjedését igyekeztek meggátolni. Addig azonban már 40 ház állott lángokban. A lángokban állott 40 ház leégett. A kárt még nem lehetett megállapítani, de a 780 lélekszámú község lakossága szomorú jövőnek néz elébe. Elpusztult a gazdák egész termény- és takarmánykészlete és egész ingatlanuk. Emberéletben nem esett kár. A megindult nyomozás eddigi megállapítása szerint a tüzet játszadozó gyermekek okozták, akik játék közben felgyújtottak egy szalmakazlat.

H E T I T E R E F E R E

„Abban az országban, amelynek én vagyok a miniszterelnöke, piócáskodni nem lehet!”

Sokat olvas most a magyar gazda arról, hogy miként próbálják különböző országokban a mindjobban elharapózott gazdasági bajok elejét venni.

Kemál, Mussolini, Hitler, Roosevelt ténykedései, amelyekkel a százfejú hidra fejét igyekeznek levágni, sokkal ismertebbek már, mint a véres háború híres vezéreié. S nem igen lehet ma már falun olyan tájékozatlan embert találni, aki a bajok eredő forrását ne ismerné s azok gyógyításával többé-kevésbé tisztába ne lenne.

Csak egy a hiba, orvosságot nehéz rá találni. Mert vagy súlyos operációra van már szükség, ami életveszedelemmel is járhat s mindenki húzódik tőle, vagy olyan keserű és gyomorrontó medecinát kéne bevenni, hogy egészséges gyomru ember utálkozik tőle.

Pedig lassan mégsem lesz rá más mód. Vagy egyik, vagy másik. Szóval azt már el nem kenheti, nincs olyan kuruzsló, ha javasasszonynak hívják, ha politikusnak, jóllehet ma még próbálkoznak vele, imitt-amott.

Ászok Dénes fejtegeti ezt a gondkörtben lankadatlan közfigyelem mellett, ami érthető is.

Mindenki helyesel a beszédjéhez.

Ő pedig imigyen folytatja:

— Pedig úgy találják el az idejét, mint a mulatós avallér, aki kérdi az inasát:

— Te, Jóska, mikor jöttem én haza tegnap este?

— Ma reggel, hét órakor, tekintetes uram.

— És hány órakor keltem fel tegnap reggel?

— Tegnap este nyolc órakor, tekintetes uram.

— Mindig máskor jönnek és legtöbbször későn, mert amikor ideje lett volna, nem tettek semmit. És ez a hiba! Elhatalmasodott a nyavalya teljesen.

— De most már másképp lesz! — véli Csorba Áron.

— Miért lenne másképp? — veti fejét a közbeszóló felé Ászok Dénes.

— Olvasd, ekun-e, a miniszterelnök berettyóújfalusi beszédét! Azt mondja, hogy abban az országban, amelynek ő a miniszterelnöke, piócáskodni nem lehet.

— Azt mondta? — ugrik fel Ászok Dénes szemöldöke.

Ajánló
szomszédodnak is a
VASÁRNAP-ot!

— Azt!

— No, ez már valami! Ha így beszél és meg is tartja, megtalálja a nemzeti egységet akkor is, ha egy szót se említ róla. Igaz-e, emberek?

— De igaz ám! — zajong az egész gazdakör.

— Mert — folytatja Ászok Dénes — ott van elásva a kutya, amit most a miniszterelnök tapogat, a piócák körül. Az undok és állott gazdasági mocsárban, amelyben évek óta topog a gazda s már úgy kiszívták a piócák a lábából a vért, hogy álló ereje alig van.

— Ugy igaz! — zengi a kórus.

— Ha most aztán a miniszterelnök ur, mint kiváló és őszinte orvos, így megállapította a bajt és ki is mondta, hogy ismeri, hát csak rajta, gyógyítsa is, de minél előbb, annál jobb. Csak sőt rájuk, hogy a fejük bele ne szakadjon, mert a gazda a legkisebb részüktől is utálkozik s minél tökéletesebben szabadulni óhajtana tőlük.

— S a vér, amit kiszívtak? — vág a szóba Kis Péter.

— Az már a gazdába vissza nem kerül, de nincs is rá szükség, — mondja Ászok Dénes. — Ha legyen-gültünk is miattuk, nélkülük ismét talpraállunk, csak a miniszterelnök ur a szavát tartsa.

— Ha birna velük! — legyint Szabályás Márton.

— Miért ne birna? — kapja fel a fejét Csorba Áron.

— Bolond beszéd az, hogy ember ne birna a piócával, Marci komám! — viszi tovább a szót Ászok Dénes. — Nem magával tehetetlen tetszhalott még a magyar gazdatársadalom, a ki nek már minden mindegy, hanem figyelő és okuló tábor, aki tetteket vár és remél. Próbálja meg a miniszterelnök a rendcsinálást úgy, ahogy való, majd meglátja, milyen erőt ad hozzá a föld dolgos népe!

— Azt hiszem én is! — csap az asztalra Kis Péter.

— Az elodázás csak növeli a bajt és végül is, amint említettem már, vagy súlyos operációra lesz szükség, amibe még többen belepusztulhatnak, vagy csakugyan olyan undorító orvosságot kell bevenniünk, hogy a hideg is kiráz tőle. Legjobb lesz addig intézkedni, amíg csak a piócák kipusztításáról van szó s a gazdán azonnal a jobbulás jelei lesznek észlelhetők — fejezi be a szót Ászok Dénes.

Amelyet aztán nem is követ több, mert fején találta a szöveget.

MÉZES JÁNOS.

SZIVÁRVÁNY

Börcsök uram és a három orosz óriás

Alig ütötte meg a katonamértéket. A nyaka vastag volt, a vállá széles, a karja izmos, a melle domboru, a hasa kicsit pocakos, a lába karikás, az arca mogorva és az orra alatt hatalmas bajusz kunkorodott a szeme felé. Közhonvéd volt és Börcsöknek hívták. Emellett katona volt tetőtől-talpig. Csupa lélek és tűz.

A honvédek sokat tréfálkoztak vele.

Történt egyszer, hogy új állást foglaltunk el a hegytetőn. Az oroszok légvonalban egy ezer lépésre lehettek tőlünk az átelleni dombon. A két domb között kis forrás bugyogott, ahova az oroszok déli időben jól elrejtett ösvényen állandóan három embert küldtek le vödörrel vízzért.

A harmadik napon, éppen a déli menázi kiosztásakor, az egyik figyelőnk észrevette, hogy az orosz fedezékekből előbújik három fegyvertelen ember s óvatossan leereszkednek a völgybe, a forrás felé.

Nyomban jelentette a századparancsnoknak.

A századparancsnok intézkedett:

— Három fegyveres ember kerülőn uton azonnal menjen le a sziklához s mikor az oroszok a forráshoz érnek, fogják el őket és hozzák fel a dombra.

A három fegyveres honvéd már éppen indulni akart, mikor a kis Börcsök a százados elé lépett:

— Alázatosan jelentem a százados urnak, én azt tanácsolnám, hogy ne küldjön három embert, hanem csak egyet. Ez az egy a három vízfordó oroszot biztosan elfogja. Mert azt már tapasztalásból tudom, hogy három embertől elszalad, de egynek megadja magát a beste fajta.

A százados nevetett:

— Hát jól van! Menjen egy ember.

Végignézett a honvédeken:

— Ki vállalkozik rá? — kérdezte mosolyogva.

Börcsök büszkén kifeszítette a mellét:

— Én! — mondta csillogó szemekkel. Azzal ledobta a fegyvert, meg a szerelvényt. Előhúzott a fedezék aljából egy hatalmas furkósbotot és elindult.

Izgottan vártuk a történéseket.

Börcsök uram ezalatt bokortól bokorhoz kuszva, észrevétlenül leért a forráshoz s mikor az oroszok is odaértek s éppen lehajoltak, hogy a vödörbe vizet merítsenek, hirtelen előugrott s magasra emelve furkósbotját, elkialtotta magát:

— Add meg magad!

A három orosz a nem várt jelenetre ijedten kiejtette kezéből a vizesvödört s azon mód, amint térdepeltek, az ég felé nyújtották karjukat, mint az imádkozó dervisek.

Börcsök leengedte ülésre emelt furkósbotját, aztán előre mutatott a domboldalra és rámondott az oroszokra:

— Hajde!

Az oroszok reszketve cipelték fölfelé lomha testüket.

Börcsök diadalmas arccal lépkedett a három orosz óriás után és csakhamar felértek a hegyhátra.

A százados már nyugtalankodni kezdett Börcsök miatt, mikor az egyik honvéd észrevette, hogy jobbról, a bokrok között, emberek mozognak.

A százados belenézett a távesőbe és megállapította, hogy a század felé három fegyvertelen orosz közeledik.

Nem tudta a dolgot mire magyarázni. Közben a meglepetése perceről-percere nőtt, mert mikor a három orosz kiért a bokrok közül, a távesővön keresztül úgy látta, hogy a három orosznak nyolc lába van és a nyolc láb folytonos mozgással mindig közelebb hozza a három oroszt.

— Hogyan lehet ez? — tűnődtek. — Talán a távesővünk rossz, vagy valami optikai csalódás idézi elő a furcsa látomást? Mert az nem lehet, hogy vala-

mennyiünknek a távesőve elromlott volna.

Amint tűnődtek, a százados hirtelen habotára fakadt.

Felfedezte ugyanis, hogy a negyedik pár láb nem másé, mint a kis Börcsöké, akinek apró törzse teljesen elveszett a három orosz óriás széles teste mögött, de a lábai folyton látszottak a lépegető lábak között.

Óriási habota támadt.

Ezenközben Börcsök uram, vállán a furkósbottal, megérkezett a három oroszral. Nyomban a százados elé lépett, ott lekapta válláról a furkósbotot és feszes állásban jelentette:

— Százados urnak jelentem alásan, a három vízfordó szamarat behajtottam! — azzal a hatalmasan megtermett három orosz óriásra mutatott. Azok reszketve álltak az inci-pinci, nagybajuszu magyar előtt, kinek a fejebujja a vállukig sem ért, de a bátorsága volt legalább is akkora, mint az oroszok gyávasága.

NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Szobanövények gondozása

Cserépvirágainkat, melyeket nyár elején a szabadba állítottunk, vagy kiültettünk, még a hideg idő beállta előtt alaposan megtisztítjuk és újra védett helyre állítjuk. Az öntözést fokozatosan csökkentjük. A cikláment, primulát hűvösebb szobába, vagy ablakközbe állítjuk. A jácint, lilium hagymáit és gumóit cserépbe ültetjük, hogy fejlődésnek induljon, míg a hortenziát, fuksziát fagymentes helyen pihentetjük.

Szobanövényeinket a tél folyamán nagyon óvatosan és lehetőleg a déli órákban öntözzük. Addig öntünk vi-

zet a földre, míg a víz a cserép alsó lyukán kicsorog. A cserép alatt levő tányérkából aztán öntsük ki a vizet, mert különben a cserépben a föld megszaporodik. Időnként a lombozatot is permetezzük be. Legjobb állott esővízzel öntözni. A növény szárát és leveleit gyakran meg kell mosni langyos vízzel, az elszáradt részeket pedig csipdessük le róla.

A szobanövény egy része csak a fűtetlen (de fagymentes) helyiséget kedveli, más része mérsékelt melegen (14—16 fok Celsius) marad meg, ismét másoknak 18—20 fok Celsiusra van szükségük. Ennél magasabb hőmérsékleten azonban már nem lehet jól eltartani a növényeket.

A ciklámen inkább a hűvös helyet kedveli, legjobb közel az ablakhoz elhelyezni. Meleg helyen levelei sárgulni kezdenek és rövidesen elpusztul. Vigyázzunk az öntözésnél, hogy a virágbimbók közé ne kerüljön víz, mert attól könnyen elrothad.

A jácint-hagymákat a lakásban szokták üvegekben hajtani. Októberben—novemberben az üvegeket megtöltjük vízzel, kávéskanál konyhasót és néhány darab faszenet is téve bele. A hagymát az üveg felső részén helyezük el, hogy ne érjen egészen a vízhez. Az üvegeket aztán sötét, hűvös helyre állítjuk, ahol a hagymák egy-két hónap alatt gyökeret fejlesztenek. Ezen idő alatt az elpárolgott vizet mindig pótoljuk és ha a víz zavaros lesz, teljesen frissel cseréljük ki. Mikor a gyökerek már az üveg fenekéig érnek, papirzacskóval lefedve, ablakközbe állítjuk az üvegeket, de csak napközben, éjjelre mindig beszedjük, hogy meg ne fagyjanak. A zacskót

Óriásbicikli egy francia bicikliversenyen.

H I R E K

csak akkor távolítjuk el, ha a bimbós szár 10—12 centiméterre kibújt a hagymából. A fejlődő virágot raffiával sodronykaróhoz erősítjük.

A tulipán, nárcisz és gyöngyvirág hajtására lapos tálcákat vagy vázákat használhatunk, melyeket nyirkos mohával töltünk meg és 4—5 hagymát helyezünk beléjük. A tálban levő mohát aztán újabb vizadagolással állandóan nyirkosan tartjuk. Egyébként a jácinthoz hasonló módon járunk el a hajtásnál.

A primula a hűvös, világos helyet és a bő öntözést szereti. Tavaszfelé, mikor legdusabb virágjában van, ajánlatos naponta kétszer is meglocsolni.

A szegfű cserépben való nevelése erős gondozást igényel. Leginkább szellős, hűvös, világos helyiségben marad meg. Télen ablak között szokták tartani, karócskához kötözve.

A szobanövények a páratelt levegőt szeretik, azért ne feledkezzünk meg a napenkénti permetezésről.

Ételreceptek

Tejfeles téstaleves. Vegyes zöldséget és hagymát sós vízben megfőzünk. Kevés zsírban egy apróra vágott hagymát gyengén megpirítunk, adunk hozzá kevés paprikát, vízzel felengedjük és megfőzzük, egy tojásból tésztát gyurunk és metéltre vágjuk. A zöldséges és a paprikás levet közös edénybe szűrjük, belefőzzük a metéltet és tálalás előtt egy kanál tejfölt adunk hozzá.

Sajtos kóh. 6 deka vaját előbb 4 tojás sárgájával, azután 4 kanál reszelt parmezán-sajttal habosra keverünk. A keverékhez hozzáadjuk a négy tojás habjának felét, egy kanál lisztet s miután ezt jól elkevertük, a hab másik részét majd, fagyos vajjal kikent indiáner-papírokba tesszük és sütőlemezre, melyre egy réteg söt hintettünk, hirtelen tűznél sárgára sütjük.

Kávéöntet. 2 tojást 15 deka vaniliás cukorral elkeverünk, felhígítjuk 4 deci hideg tejjel és láng fölött addig verjük, míg sűrűsödni kezd. Ekkor kihütjük és hozzákeverünk 2 deci jó erős feketekávé.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése szeptember hó 30-án lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	2 P
Félévre	4 P
Egész évre	8 P

Mutatványszámot levelezőlapkérrésre készséggel indítunk. Ajándéknaptárunkat minden újonnan belépő előfizetőnek is megküldjük.

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-utca 24.

Zugnak, bugnak a harangok...

*Zugnak, bugnak a harangok,
Temetik a falurosszát.
Most viszik a templomsoron
Koszorútan koporsóját.
Ott viszik a templomsoron,
Hadd álmódjon újra róla...
Azt az utcát, valamikor,
De sokszor végigdalolta.*

*Temetik a falurosszát,
Hadd földjek el nehéz hantok...
Hej, akinek senkije sincs,
Jobb helye is lesz annak ott...
A fejfát is úgy letűzték,
Rózsát rá senki se hozott.
Valamikor, valakinek,
Pedig mennyit összehordott...*

Irta: KARLI GYULA (Sóly).

Filléres gyorsvonatok szeptember hó 24-én. A MÁV igazgatósága közli, hogy szeptember 24-én a következő filléres gyorsvonatokat indítja: *Budapestről Miskolcra* (Lillafüred). A menettérti jegy ára 4 pengő. — *Budapestről Salgótarjánba*. A menettérti jegy ára 2.90 pengő. — *Pestszentlőrincről Budacsonyba*. A menettérti jegy ára 4.60 pengő. Erre a vonatra Budapest-Ferencváros és Budapest-Kelenföldön is fel lehet szállni. — *Pécs és Kaposvárról Budapestre*. A menettérti jegy ára Pécsről 5 pengő, Kaposvárról 4.30 pengő.

Háztartási tanfolyam Mátészalkán. A mátészalkai m. kir. téli gazdasági iskola hathetes háztartási gazdasági tanfolyamot tartott *Mátészalkán*. A tanfolyam 30 növendéke a tanultakról szeptember hó 3-án vizsga keretében számolt be a nagyszámú érdeklődő közönség előtt. A földmivelésügyi miniszter képviselőjében *Seeman* Sándor hajdudorogi téli gazdasági iskolai igazgató jelent meg vizsgálóbiztosként, ki a legnagyobb elismerését fejezte ki a nagyszerű teljesítményért, mit a tanárnők és hallgatók végeztek. A tanfolyamon készült ételeket, süteményeket a meghívott közönségnek, kik így gyakorlatilag is meggyőződtek róla, hogy a hallgatók a sütés-főzés tudományát magukévá tették.

A „Prágai Magyar Hirlapot“ három hónapra betiltotta a cseh kormány. A *Prágai Magyar Hirlap* a cseh területen élő magyarságnak egyetlen olyan napilapja, amely a köztársaság székhelyén jelenik meg s egyúttal lapja a szlovenszói és ruszinszói ellenzéknek is. Természetes, hogy nem kedves az önkényes cseh

uralom előtt, amely számos magyar-nyelvű lapot szubvencionál, hogy a magyarság érületét megmetelyezhesse. Az a jogosult bíráló, amely a Prágai Magyar Hirlap közvéleményében megnyilatkozott, most hosszú időre elnémul. A cseh kormány ezt a magyar lapot három hónapra betiltotta. A Prágai Magyar Hirlappal egyidőben két másik három lapot is betiltottak, *két német és egy magyar-nyelvű vidéki lapot*. A cseh kormány azonban téved, ha azt hiszi, hogy ilyen módon a magyar szót és magyar érzést is sikerül elfojtania. Mindenestre jellemző, hogy mindezek az intézkedések akkor történnek, amikor a cseh kormány részéről a Duna-medence gazdasági kiépítését hangsúlyozzák.

Két testvér öngyilkossága. *Szilassy* László, a Magyar Hollandi Biztosító Intézet tisztviselője, aki most mint karpaszományos tizedes *Pécs*-től teljesít szolgálatot, néhány nappal ezelőtt szerelmi bánatában *revolverrel agyonlőtte magát*. A nővérét, *Szilassy* Irma 26 éves magán-tisztviselőnőt, aki Budapesten az István-ut 20. számú házban lakik, annyira elkeserítette fivére öngyilkossága, hogy halálra szánta magát. *Szilassy* Irma *leugrott a ház negyedik emeletéről*. A mentők a Rókus-kórházba vitték, de nem lehetett rajta segíteni, behalt sérüléseibe.

Ismertetőfüzet a porcsávázó-szerekről. Mai számunkhoz mellékelve hatoldalas füzetet küldöttünk el előfizetőinknek. A füzet a porpácoló-szerekről (*Arzopác, Porzol, Tillantin*) és a nedvescsávázó-szerekről (*Bigriol, Higosan és Tillantin*-oldat) közül részletes ismertetőt, de a szerek felhasználási módjára nézve is utbaigazit. Ma, amikor a vetés körmünkre égett és eső sem volt elég, a porpácolás alkalmazása nagyobb eredményt ígér, mint a rézgálic-csávázás. Olvasóink saját érdekeit szolgálják, ha a füzetet gólosan áttanulmányozva, a porpácolás módszeréhez folyamodnak.

Véletlenül agyonlőtte a barátját, utána öngyilkos lett. Megdöbbentő tragédiáról érkezett jelentés *Gdingenből*. A tragédia két áldozata: *Muchov* Reinhold, a német munkafront szervezési hivatalának vezetője, a *Das Arbeitertum* című folyóirat kiadója és a nemzeti szocialista párt üzemi szervezetének egyik vezetője, a másik *Maehling* rohamosztagos vezető. *Muchov* Reinhold néhány barátjával együtt vacsorázott. Vacsora után *Maehling*, a rohamosztagvezető, aki szemben ült *Muchov*-val, felállt, hogy elbucsozzék. Miközben kardszifát felcsatolta, a rajta lévő pisztoly az asztalhoz ütődött. Az ütődés következtében a fegyver elsült és a *golyó Muchov Reinholdot találta*. A vacsorázó társaság a döbbenettől pillanatra szinte megmerevedett. *Maehling* rohamosztagvezető a halálos döbbenetben, amikor látta, hogy barátját fegyverének golyója érte, előrántotta pisztolyát és mielőtt a jelenlévők megakadályozhatták volna, *egymásután két golyót röpített fejébe. Holtan esett össze*. *Muchov*-ot súlyos sebesülésével kórházba szállították, ahol néhány óra múlva meghalt.

PÁSZTORTÜZ

A kis Gerula őrmester

Még a háboru folyamán ismertem meg a kis Gerula őrmestert. Az egyes honvédeknek volt az egyik legkiválóbb ifju vitéze ez a vékonyka, törékeny ember. Az illedelmes, szerény, szelíd, kedves megjelenésével, csendes, halk viselkedésével inkább kékreverendás váci kispapnak, papnövendéknek illett volna a szörnyű sebesülésektől megvékonyított, kisszomorúféhérré halaványított kis Gerula, mint komoly, komor, szilaj harcos század őrmesterének... Pedig nagy lélek, nagy bátorság, igazi hősiesség lakozott ebben a törékenynek látszó kisemberben. Az orosz, majd az olasz fronton a bátrak bátrai között az egyik legelső kis Gerula volt. Nem volt olyan veszedelmes parancs, olyan kockázatos megbízás, amit önként ne vállalt volna és diadalmasan végre is ne hajtott volna.

A nagy-arany és a nagy-ezüst vitézségi éremtől kezdve minden lényegi kitüntetés ékesítette, — némelyik többszörösen is — a kis Gerula mellét. Szerettem, nagyrabecsültem ezt a derék fiút, aki a katonai kötelességtudásnak is példaképe volt... Azután egyszer a világháború viharos kavargásaiban eltűnt előlem, s mivel az ilyen ember nem mindennapos, sokszor eszembe-eszembe jutott... Vajjon mi lett belőle? Él-e még? Vagy talán már meg is halt az én kis Gerulám? S most Kisasszony-napján, a volt 1-es honvédek ezrednapján, a régi 1-es honvédlaktanyánk kapuja előtt, amikor redő nem is gondoltam, a sok-sok zivatáros esztendő múltával, újból összetalálkoztunk. Éppen oly szerényen, csendesen lépett hozzám, mint valamikor 1917-ben, amikor utólszor beszéltem...

— Ni! Maga az, kedves kis Gerulám? — Nem változott, mindjárt felismertem. A régi szeretettel szorítottunk kezét, s ő szelíden mondotta:

— Most már Gergely vagyok! A fenséges ur kívánta, hogy vitézzé legyek... A fejem azonban még mindig fáj! — Jól esett hallanom, s így lett nekem igazán örömműnnap az 1-es honvéd ezredünnap, amidőn megtudtam, hogy a kis Gerula őrmestert József főherceg-apánk Alcsutón altisztjéül alkalmazta, s most feleségével, három gyermekével ott él nyugodalomban az egyik legvitézebb 1-es honvéd! Áldja meg az Isten fenséges gazdájával őket!

MÓRICZ PÁL.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti!

Penészvirág.

Utszéli kis virág vagyok,
Csak egyszerű kis penész...
Elhagyatva itt küzdök én;
Tör a vihar, ver a vész.

Utazó lova, vas patkója
Gyakorta rug, vág felém.
Ezt a sorsot, e mostohát
Megszoktam már, állom én.

Halvány zöld a levelem,
Az ut pora szennyezi.
A jégeső, a fergeteg
Olykor-olykor öntözi.

Gondviselő kertészem az
Egyedüli jó Isten.
A kis virág, penészvirág
Elhagyatva még sincsen.

Irta: PUSKÁS IMRE (Sarkad).

Tíz évvel ezelőtt történt gyilkosság most derült ki. A pilisszentiváni esendőség tiz esztendővel ezelőtt elkövetett gyilkosságot leplezett le. Rádler Mihály községbeli gazdálkodó tiz esztendővel ezelőtt nyomtalanul eltűnt. Felesége azt mondta, nem tudja, hová lett. Később a falubeliek arról suttogtak, hogy Rádler Mihály gyilkosság áldozata lett, de biztosat senki sem tudott. A minap névtelen levélben felhívták Unger főjegyzőt és a csendőrség figyelmét a községben szállingózó pletykákra. Megindult a nyomozás és rövidesen minden kiderült. Rádler Mihály feleségének a testvére, Keszler Mihály földműves tiz esztendővel ezelőtt együtt lakott egy Mautner Julia nevű asszonnyal és az asszony most bevallotta, hogy tudomása szerint Rádler Mihályt a felesége ölte meg. Az asszony haragudott az urára, mert iszákos volt és durván bánt vele. Egy éjszaka fejszével agyonvágta, azután elhívta a házba öccsét, Keszler Mihályt és a holttestet eltüntették. Mautner Julia vallomása alapján elfogták a 74 éves Rádler és Keszler. Mindketten beismerő vallomást tettek.

Az elefánt-agyarak mérése.

Az átvétel alkalmával pontosan lemérik ezt a nagyon értékes csontanyagot.

Jakabházy János dr. †

Lapzártakor vettük a lesújtó hírt, hogy Jakabházy János dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, ügyvéd, a Faluszövetség jogtanácsosa, szeptember hó 19-én, éjjel 11 órakor, hosszas betegség után elhunyt. Az elköltözött agrárközéleti férfit méltatását és a temetésről szóló beszámolót jövő heti számunkban tesszük közzé.

Repülőgépkatasztrófa nyolc halottal. Borzalmas repülőszerecsényesség történt szeptember hó 12-én Laibach közelében. A katasztrófának nyolc halottja van. Az Aeropot jugoszláv légiforgalmi társaság nemrégiben megnyílt új vonalán, a laibach—szusáki vonalon történt a katasztrófa. A menetrendszerű utasszállító repülőgép, amely reggel 6 óra 10 perckor startolt Laibachból, közvetlenül az indulás után sűrű ködbe jutott, úgyhogy a pilóta elvesztette a tájékozódást. A gép nekiment egy erdőnek, kerekeli beleakadtak a fák koronájába, a motor felrobbant s az egész gép pillanatok alatt lángokban állott.

Jobb később, mint soha! Kedvező sorsfordulat nem maradhat el annak az életében, aki megérti az idők szavát, fokozott munka mellett kiküszöbéli az előítéletet, a bizalmatlanságot és hoz egy kis áldozatot! Vesz még ma egy osztályosjegyet, miáltal megszerzi a reménységet, mely buzdít, serkent egy jobb jövő és boldogság iránt. Köztudomásu, milyen sokan lettek gazdagok az utóbbi hetekben, mert nyertek az osztályosjátékon. Most ismét itt van a lehetőség! Október hó 14-én kezdődik az új sorsjáték, tehát ne szalassza el az alkalmat.

Felvétel a székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskolába.

A székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskolában a tanév november hó elején kezdődik. Az iskola célja, hogy kisgazdák és kisbirtokos fiatalembereket neveljen, tanítsa gazdasági képezzék ki, kik képesek legyenek saját birtokukat okosabban kezelni. Az iskola tanterve felöleli az összes gazdasági szaktárgyakat, valamint közismereti tárgyakat, háziipart és levante segédoktatói képzést nyújt. A tanítás teljesen ingyenes. Az iskolával kapcsolatban inter-nátus is van, ahol a vidéki gazdaifjak az egész tanfolyam tartamára 100 pengőért teljes ellátást nyernek, ezen összeg 40 pengős havi részletekben is fizethető. Vidékről kedvezményes tanulói bérletjeggyel bejáró tanulók semmi díjat nem fizetnek. Az elméleti oktatás két éven át a négy téli hónapra, azaz november, december, január és februárra terjed ki. Felvételi feltételek: betöltött 17 éves életkor, egészséges testalkat, irni-olvasni tudás és szülői beleegyezés. Mindazok, akik az iskola 1933/34-ik tanévére felvételt kívánják magukat, forduljanak bővebb felvilágosításért az iskola igazgatóságához (Székesfehérvár, Horthy Miklós-tér 48.).

TANÁCSADÓ

Kérdés: Miből tanulhatnám a bőrökkel házilag való kikészítését? (V. K., Török-szentmiklós). — **Felelet:** Ajánljuk Klemp G.: „Bőripar“ című munkáját, ára 4.20 és Klemp G.: „A timárság“ című könyvét, ára 1.40 pengő. Mindkét könyv kapható kiadóhivatalunkban a fenti ár, valamint 30 fillér portó előzetes beküldése mellett.

Kérdés: 1. Kaphatok-e gyümölcsfajkezelési utmutatót? 2. Lehet-e kapni a takarmány tápanyagának megállapításához szükséges táblázatos kimutatást és mennyibe kerül? 3. Melyik gazdasági szakiskola képesit jobban, a kecskeméti, vagy a somogyiszentimrei és melyik képesit felcélre a szarvasi gazdasági iskolába? (T. J., Egerág). — **Felelet:** 1. Kifogyott. Kérésével forduljon a földművelésügyi minisztériumhoz, hol 90 fillér beküldése mellett megkapja a kért utmutatót. 2. A kért kimutatás Weizer és Zaucek könyvében bennfoglaltatik, ára — sajnos — 22 pengő. 3. Mindkét gazdasági szakiskola egyforma gazdasági szakismeretet nyújt, azonban elvégzésük nem jogosít felvételre a szarvasi gazdasági szakiskolába, melynek felvételéhez csupán négy polgári, vagy négy középiskola elvégzése nyújt módot.

Kérdés: Hol kaphatnék gyümölcsfajkezelési utmutatót tartalmazó rádiós füzeteket? (Sz. K., Csongrád). — **Felelet:** Olvassa el „T. J., Egerág“ névre küldött tanácsunkat.

Kérdés: 18 éves, négy középiskolát végzett egyén bejuthat-e a pénzügyőrséghez és hogy kell fordulnia a felvétel végett? (F. J., Jásztelek). — **Felelet:** A pénzügyőrséghez csak husz évet betöltött egyént vesznek fel, ezenkívül igazolni kell az egy évi katonai szolgálatot. A felvételi pályázatokat minden év augusztus 30-ig bezárólag írják ki, úgy, hogy kérésével még az esetben is elkésett volna, ha a fenti feltételeknek megfelelne.

Kérdés: Mennyi az értéke az 1908. évi 400 koronának? (102. számú előfizető). — **Felelet:** A mai értéke — svájci frank alapján számítva — körülbelül 466.20 pengő.

Kérdés: Lehet-e Magyarországból Németországba ruhát küldeni, hogyan kell csomagolni, kell-e vámot fizetni és mennyibe kerül körülbelül 10—15 kilogrammos csomag szállítása Budapestől Langensalzól? (P. F., németországi eserefiu). — **Felelet:** Abban az esetben, ha szülei levelével igazolni tudja, hogy használt ruhát küldenek, a csomag vámmentes. A csomagolás módja, láda, vagy vászonba bevarrás lehet, a szállítási költség pedig 4—5 pengőt tehet ki.

Kérdés: Mennyi volt a buza átlag ára 1931 január havában? (G. L., Nagybörzsöny). — **Felelet:** Január hó 1-én a legalaosnyabb fajsúlyu buza ára 13.60—13.95, január 12-én 13.70—14.00 és január 26-án 13.70—13.85 pengő volt métermázsánként.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

T. P., Kenyérmező-tábor. Közölje velünk, hogy milyen minőségben akar a postához vagy a Beszkárt-hoz bejutni, azután a kért felvilágosításokat megadjuk. **T. T., Nyésta.** Kérését teljesítjük. — **M. P., Gétye.** Kérését teljesítjük. — **T. T.,**

Sirok. 1933 szeptember 30-ig 2 pengő 66 fillér. — **Ifj. V. J., Homokmégy.** Várunk szívesen és megértéssel. — **N. Gy., Ibafa.** Kérését teljesítjük, várjuk további pénzküldeményeit. — **D. N. J., Nemespátró.** Kérését teljesítjük.

T R E F A K

A haragos cseh.

A háboruban egy domb tetején áll egy cseh katona és előtte a hadnagy, aki így szól:

— Maga itt marad és megfigyeli az ellenséget. Érti?

— Igenis, hadnagy ur.

A hadnagy tiz perc múlva visszatér és látja, hogy a cseh katona már nincs a helyén.

— Hallja — mondja neki — innen alulról egyáltalán nem láthatja az ellenséget.

— Hadnagy ur — szól erre a cseh katona — én egy haragszom az ellenségére, hogy nem is akarom látni.

Az „óvatos“ soffőr.

Kohn soffőrt akar felvenni. Hirdetést tesz közzé, hogy óvatos soffőrt keres.

Jelentkezik egy fiatalember.

— Maga óvatos? — kérdi Kohn.

— Igenis.

— És mivel bizonyítja, hogy óvatos?

— Azzal, hogy előre kérem a fizetésemet.

Az első kitől tanulta?

Egy munkanélküli tisztviselőnek rosszul ment a sora, elhatározta, hogy órák lesz. Sorba járta a falvakat és miután fogalma sem volt az órásmesterséghez, minden órát elrontott.

Az emberek végül is észbekaptak és elővették:

— Hát tanultad te ezt a mesterséget?

— Nem én — hangzott a válasz.

— Ugy? — faggatták tovább — hogy volt bátorságod az órákhoz nyulni anélkül, hogy tanultad volna?

— Ugyan — védekezett a tisztviselő — hát mit gondoltok, hogy az első órák kitől tanulta?

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

parázs erdélyi folyó régi

(Beküldte ifj. Németh Boldizsár Mihályfáról.)

2. Szórejtvény.

100 × sz nem romlott

(Beküldte Tarr János Egerágról.)

3. Szórejtvény.

fém ebben az évben macska
(é=e) (é=e) (—c)

(Beküldte Rózsa György Somogyacsáról.)

4. Szórejtvény.

IS SI

(Beküldte Boda István Török-szentmiklósról.)

5. Pontrejtvény.

. e . s . e . T . i . n . n

(Beküldte Szemenyei János Orosházáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 42-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 36-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Lovas leventék.** 2. Szórejtvény: **Hinta.** 3. Verses számrejtvény: **Szent korona, hármas halom, négyes folyam.** 4. Szórejtvény: **Feneketlen.** 5. Szórejtvény: **Mátraverebély.**

Megfejtették: Dunavecsei Hangya, Niklai István, Szűcs Ferenc, Szekeres Márton, Vargha Anna, Günther Ferenc, Máté-Tóth Gyula, Vámos Károly, Nagy Sándor, Lovass Gábor, Bodnár Aranka, Varga Gábor, Kovács Pál.

Jutalomkönyvet nyertek: Dunavecsei Hangya és Kovács Pál (Nyiregyháza.)

A 37-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, szeptember hó 24-én. Állat- és kirakodóvásár: Békés.

Hétfő, szeptember hó 25-én. Állat- és kirakodóvásár: Dunavecse, Eresi, Káloz, Karcag, Mátészalka, Nagyvázasny, Püspöknádasd, Sajószentpéter, Szeghalom, Tolnanémedi. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Gödre, Nagyberki, Nagyigmánd, Nova, Szigetvár. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Szentgotthárd. — **Kirakodóvásár:** Tiszadob.

Kedd, szeptember hó 26-án. Állat- és kirakodóvásár: Demecser, Dunavecse, Eresi, Mezőkomárom, Nagyvázasny, Pétervására. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Nagypirít.

Szerda, szeptember hó 27-én. Állat- és kirakodóvásár: Biharnagybajom, Dombóvár, Mezőkomárom.

Csütörtök, szeptember hó 28-án: Állat- és kirakodóvásár: Eger, Hajdúhadház, Kiszombor, Nagykálló, Püspökladány, Sajtoskál, Tiszalök. — **Állatvásár:** Deveser. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Keszthely, Vasvár, Zirc.

Péntek, szeptember hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Csepreg, Füldeák, Gyulakeszi, Liget, Mezőberény, Veszprém. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Karád, Nemesdéd, Túrje, Zirc. — **Kirakodóvásár:** Gyöngy.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOL BÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (42)

— Értik, értik és tulajdonképen még sem értik. Ha én el is mondanám, hogy az itt lejátszódó egy-két esemény milyen szerves része a föld másik oldalán lejátszódó kombinációimnak, meg sem értenék. Nem, ez meghaladja a hétköznapi emberek szellemi képességét.

— Tíz millió, — professzor ur! kiáltott fel Cardon. — Még ma megkaphatja.

— Nem, köszönöm. Már megmondtam, hogy nem akarom zsarolni. Én már tul vagyok azokon a dolgokon, amiket hatjegyű számokkal meg lehet fizetni. Elhiszi ezt nekem?

— Igen.

— De talán önnek ajándékozom a leveleket.

— Milyen feltételek mellett?

— Minden feltétel nélkül. Ma még azonban semmi körülmények között... Vagy talán magamnak tartom őket. Én nagyon szeszélyes vagyok.

— Pedig ezt nem várná az ember Davis professzortól.

— Bocsásson meg egy pillanatra, — mondta a professzor. — Telefonálnom kell.

Kerekes, könnyű székét előre gördítve, elhagyta a szobát. Az ajtó nesztelenül záródott be mögötte. A detektív a levelekkel együtt magára maradt.

Cardon körülnézett. Ugy gondolta, hogy senki sem láthatja. Egyedül volt.

Ott vannak a levelek. A tűz pedig lobog.

Egy pillanat müve — és minden meg van mentve.

Cardon félig felállt, már indult — és ismét visszaült a helyére.

Nem, talán valami láthatatlan figyelőnyiláson át nézi őt valaki. És ha ez a fortélyos ember most alkalmat adott neki, úgy azok a levelek úgy is hamisítványok. Vagy talán nincs is semmi a borítékban.

Ha hozzányulok, — gondolta a detektív — nevetségessé teszem magam.

Már hallotta is a visszatérő professzor kocsijának gördülését.

A professzor mosolyogva érkezett vissza.

— Talán eddig azzal szórakozott, hogy megnézte a leveleket?

— kérdezte mindjárt a detektív-től.

— Miért hagyott itt egyedül a levelekkel? Nem félt, hogy elégetem? — kérdezte a detektív.

— Miért? Hát nem helyesen számítottam?

— Igen, de...

— A bátor embereknek elviselhetetlen az, ha nevetséges helyzetbe kerülnek. Ezekhez tartozik ön is. És azonfelül még egy kissé határozatlan is. De most már késő. Nézzen ide!

És a professzor kezei acélrugó módjára szoritották át a detektív csuklóját. A boríték a földre esett.

— Látja, még erő dolgában sem mérkőzhet velem.

— Még találkozni fogunk, professzor ur! A viszontlátásra.

— Viszontlátásra, Cardon ur. Én is tudom, hogy nem utoljára láttuk egymást.

A detektív az utcán állott és felnézett a toronyszoba ablakára. „A négyoszögletes lyuk...” — mondta magában. Hosszan és figyelmesen vizsgálta azt a nyílást, melyen át az ablak fölött a világitásra szolgáló drótok voltak bevezetve a torony belsejébe.

— No, majd meglátjuk — mondta és tovább ment.

II.

A kardinális küldetése.

A város főutján pompás kétfogatu hintó haladt végig. Két tellivér angol kanca húzta, melyeknek finom, izmos lábain a patkó csattogva szikrázott a kövezeten és valósággal táncoltak a kocsi előtt. Öreg, fehérfejű kocsis ült a bakon, fekete libériába öltözve, melyen ezüstgombok fénylettek. Mogorva, borotvátlan arca elárulta, hogy a kocsisok eszményképe, aki semmivel sem törődik, csak a lovaival.

A kocsi párnáján hátradőlve ült Kadabra kardinális. Születése szerint máriki volt, ki előbb katonatiszt volt, de később hivatása a Jezsuiták rendjébe szölitotta, hol hosszú idő után a pápa magasabb egyházi méltóságra szemelte ki.

Kadabra Mihály kardinálisnak csodálatos arca volt, mit a körülményekhez képest úgy tudta változtatni, mint a legügyesebb szí-

nész. Ha szüksége volt jámbor, falusi kinézésre, papi arcvonásait tudta felvenni és ekkor csak papi ruhájának pompája árulta el magas rangját. Ilyenkor félig lecsukta szeméit, hogy azoknak okos, kissé ravasz csillogását elrejtse és ekkor nem volt más az arcán, csupán megnyerő, nyájas egyszerűség.

De legtöbbször valami bujkáló mosoly ült az arcán, az a bizonyos diplomatikus papi mosoly, ami XIII. Leo szája szélén.

Jelenleg tehát kényelmesen, de egy cseppet sem lomhán dőlt vissza a kocsi párnáján. Bár jól látta, hogy mi történik az utcán, mégis úgy tünt, mintha egyetlen kíváncsi pillantást sem venne észre azok közül, melyek utjában kísérték. Talán belsőleg mosolygott is azon a szinte tulságosan érdeklődő kíváncsiságon, amelyben a hölgyközönség részesítette.

Az „Epok“ szerkesztőségének nagy és pompás kapuja előtt megállította a kocsit és kiszállt. Elhaladt az előtte mélyen meghajló kapus előtt, beült a liftbe és felvitette magát a második emeletre, hol Breim Pál dr. főszerkesztő hivatala volt.

A szolga tiszteletteljesen megkérdezte a vendég nevét, hogy bejelenthesse és úgy látszott, Kadabra kardinális nevének varázshatalma volt, mert a befolyásos ujság félelmetes híri főszerkesztője személyesen sietett ki, hogy a kardinálist szobájába vezesse.

Kadabra kardinális bement és leült. Tiszteletteljes várakozással ült vele szemben a főszerkesztő.

— Doktor ur, — kezdte aztán a főpap — kissé különös megbízást hozok önnek tisztelt barátomtól, Davis professzortól.

— Ah! Davis professzortól? Nagyszerű ember.

— Igen. Tudós, lángész és egyszerűszersmind az Egyház engedelmes fia is.

— Szerencsés és ritka összetétel.

— Mindenesetre. Már több éve benső barátság fűz hozzá, osztálytársam volt, bár ő valamivel idősebb nálam. Ugyebár ismeri őt hirtől?

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak szeptember hó 19-én.

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza tiszai 77 kg-os 7.75—8.00, 78 kg-os 7.85—8.10, 79 kg-os 7.95—8.20, 80 kg-os 8.05—8.30; felsőtiszai 77 kg-os 7.40—7.55, 78 kg-os 7.50—7.65, 79 kg-os 7.60—7.75, 80 kg-os 7.70—7.85; járszági, fejemgyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 7.40—7.50, 78 kg-os 7.50—7.60, 79 kg-os 7.60—7.70, 80 kg-os 7.70—7.80 — Pestvidéki rozs 4.65—4.75, egyéb 4.65—4.75; *takarmányárpa*, elsőrendű 6.25—6.35, másodrendű 6.05—6.15; *sőrárpa*, elsőrendű 10.50—11.25, másodrendű 9.00—9.75, harmadrendű 7.50—8.50; *zab*, elsőrendű 6.80—7.00, másodrendű 6.65—6.75; tiszántúli *tengeri* 7.00—7.10, egyéb 7.00—7.10; *korpa* 4.70—4.80; 7. *liszt* 13—15; 8. *liszt* 7.20—7.40 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza októberre 7.77—7.78, márciusra 8.95—8.96. *Ros* októberre 5.08—5.09, márciusra 6.06—6.09. *Tengeri* szeptemberre 7.20—7.30, májusra 8.12—8.15 pengő métermázsánként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 5.25, borsóhéj 5, borsókorpa 5, buzakonkoly 4.50, konkolydara 5.25, lenmagpogácsa 12.50, napraforgópogácsa 9, repecpogácsa 7.50, rozskonkoly 4.30, rozskorpa 4.60, rozsocsa 4, rozstakarmányliszt 6.75, szjababpogácsaliszt, nagyban 19, szjababpogácsaliszt, kicsinyben 21, tökmagpogácsa 13 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r. t. heti jelentése.*) *Löhére:* Az elmúlt heti kedvező időjárás által a terméskilátások javultak, de így is csak legfeljebb közepes termésre számíthatunk. Az utolsó napokban a belföldi árak néhány pengővel emelkedtek és sikerült Németországban is magyar löheret magasabb áron elhelyezni. Az már kétségtelen, hogy az idén az északi államok igen jól sikerült löhertermésével kell versenyeznünk. továbbá a lényegesen olcsóbb áron ajánlott olasz löherével is. *Lucerna:* A második kaszálás eredménye, sajnos, nem kielégítő, ezzel szemben a harmadik kaszáláshoz beérkezett jelentések összesítése alapján, — további kedvező időjárás esetén — legalább jó átlagtermésre számíthatunk. Az utolsó hetekben az árak emelkedtek, miután a második kaszáláshoz a piacra kerülő kisebb mennyiségek nem elégtették ki a mutatkozó külföldi keresletet. Ha a harmadik kaszálás termése nagyobb mennyiségben kerül piacra, előidézheti az árak csökkenését. *Szöszös-bükköny, pannonbükköny és ősziborsó*ban a külföldi érdeklődés már megszűnt, gazdák részéről azonban még keresettek. *Mák* azonban ellanyhult. — *A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként nyersáruért, budapesti paritásban:* Repce 24.25—24.75; lucerna 107—125; löhere ar. 115—127; szöszös-bükköny 32—36; lenmag, elsőrendű 22.5—23.00; kék mák 47—49; borsó: Viktória 10.5—11.5; expessz 12.5—14; ősz 11—12; szárított repeszlet 8—8.25; lenese küsszemű 18—22, nagy 27—33; bab szokvány 11.5—12.5 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 5—5.80, másodrendű 3.80—4.20, harmadrendű csomagolásra 2.90—3.70, muharszéna 3.50—4.70, lucernaszéna 4.20—6.60, zabosbükkönyszéna 4.30—4.40, zabtakarmány 2.10, alomszalma másodrendű 1.70—2.70 pengő métermázsánként, zsupszalma egy kéve 25—30 fillér.

Cirokszakál takaró szalma átlagárban 16—18, bélés szalma átlagárban 8—10 pengő métermázsánként. *Cirokrag* 4 pengő métermázsánként

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 44—46, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 42—45, másféléves üszök 38—42, másféléves tinók 38—42, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként élősulyban.

Borjувásár. Élő borjú, belföldi szopos elsőrendű 80—86, kivételesen 90, másodrendű 73—78, harmadrendű 60—72 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű 70—74, közepes 77—78, nehéz sertés 75—76 fillér kilogrammonként élősulyban.

Lóvásár. Csikó 25—70, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 170—420, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 180—380, alárendelt minőségű lovak 40—155, vágólovak 30—210 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima kífogas ürök páronként 100 kg, vagy azon felüli sulyban 36—40, prima fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-ítatás után mázsalva, páronként 6 kg sulyeelonással.

Gyapju. Debrecenvidéki uradalmi fésűs gyapjuért 1.65, miskolcvidéki közep-minőségű fésűsgyapjuért 1.50—1.55, Dunai-Tiszaközi gyűjtött kígazda gyapjuért 1.45 és végül Budapesten fekvő elsőrendű minőségű uradalmi fésűs gyapjuért 1.75—1.80 pengőért fizettek. A báránygyapju továbbra is változatlanul 1.10—1.15 pengős áron talál vevőre.

Nyersbőr. A borjubőrszindikátus ezen a héten is azt közli, hogy az általa átvett rövidlábú borjubőrökért továbbra is változatlanul kilónként 150 fillért és gyűjtési jutalékot fizet. Marhabőr, minden sulyban, magyar 67—70, tarka 77—80 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefőlözött tej literje 8—10, tejszín 240—280, tejjel 120—150, centrifugált vaj kilogrammja kicsinyben 220—280, szedett vaj 180—220, tehéntúró 40—80, juhtúró 130—200, grói sajt 220—240, trappista sajt 160—240, emmentáli sajt 220—400 fillér.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke 0.70—2, tyúk 1.40—2.50 pengő darabonként. *Leült baromfi:* hizott lud és ruca 1.20—1.60, csirke 1.40—2.40, tyúk 1.10—1.50, lbamáj 2—6 pengő kilogrammonként. Tojás darabja 6—9 fillér.

Vadpiac. Szarvascomb 2, őzcomb 2.80—3 pengő kilogrammonként, nyul, borbren darabja 2—4, fogoly darabja 0.60—1.40 pengő.

Zöldség. Sárgarépa, zöldjével, csomója 4—14, petrezselyem, zöldjével, csomója 4—14, zeller, ujdonság, darabja 2—6, kalarábé 10—16, karfiol 40—120, vöröshagyma, makói 8—12, fokhagyma 16—40, cékla 10—20, fejeskáposzta 8—14, kelkáposzta 16—30, vöröskáposzta 16—32, fejesaláta darabja 4—10, torna 40—140, burgonya, ősz, rózsá 7—10, nyári rózsá

8—10, Ella 5—8, kifli 14—20, champignon gomba 120—200, fekete retek 16—30, hónapos retek esomója 8—12, uborka 16—60, zöldpaprika 16—36, tök (főző) 8—14, paradicsom 12—14, zöldbab 20—50, vajbab 28—60, zöldborsó 40—80, sóska 16—30, paraj 14—24 fillér kilogrammonként, zöld tengeri, csövenként 3—6 fillér.

Gyümölcs. Alma 12—70, körte 14—100, szilva 8—36, ringló 16—60, őszibarack 20—120, görögdiñnye 4—16, sárgadiñnye 6—24, szőlő 24—70 fillér kilogrammonként.

Paprika. *Szegeden:* csemege édesnemes paprika 170—180, édesnemes paprika 140—145, rózsapaprika 55—70, másodrendű paprika 35—45, harmadrendű paprika 30—35 fillér kilogrammonként, csöves paprika füzérenként 2.50—4 pengő. — *Kalocsán:* csemege édesnemes paprika 165—175, édesnemes paprika 145—160, rózsapaprika 100—125, másodrendű paprika 65—75, harmadrendű paprika 40—50 fillér kilogrammonként.

Bor. Mult évi terméű borokért hektoliter- és Malligand-fokonként 2 pengő, sőt azonfelül is kérnek és fizetnek. Alacsonyabb foku borok — azt lehet mondani — teljesen kifogytak. Az irányzat szilárd. A must árak még nem alakultak ki, de későbbi szüretelésre a termelők 0.80—1 pengős árakat, sőt ezenfelül is kérnek cukorfokonként.

Szész és szeszitalok. A szeszárak változatlanok. *A detailforgalomban finomított szész* a rendes keretek között mozog, *denaturált szész* 5 barell vételenél 77, 1 barell vételenél 81 pengőn jegyzik III. táblázat, plusz 3 százalék forgalmi adó mellett. *Gyümölcspálinka.* A gyümölcspálinkaüzletben a forgalom élénk és az árak szilárdan tartottak. *Törköly* 310—320, *perpálinka* 3.60, *szilvórium, új nyári áru* 3.50—3.60, *őnyári áru* 4, *ő-kék áru* 5 pengőig kelt el 10.000 literfokonként, plusz 3 százalék forgalmi adó.

Fapiac. *Tüzifában* az árak emelkedése megállt. Egyéves bükkhasábot az év végéig való szállításra 260—265, cserhasábot 220 pengőért kínálnak, míg a két éves száraz bükkhasáb ára 290, a cserhasábé 240—245, a gyertyánhasábé 255—260 pengő vagononként, budapesti paritásban. — *Lombfaneműkben* alig van forgalom, a tölgy iránti érdeklődés is csekély.

Idegen pénznemek vételei és eladási ára szeptember hó 19-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1810—1850; amerikai dollár 370—384; hollandi forint 232.65—234.05; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csehkorona 16.95—17.07; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.35—64.85; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 77.50—80.50 pengő.

KIADJA:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG.
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 SZEPTEMBER 24—30.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap 24

9.15: Hírek. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 11: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Szentbeszédet mond P. János József S. J. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **Majd:** A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Berg Ottó. Komoly zene. 2: Gramofonlemez. Komoly zene. 3: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos: „Időszerű gazdasági tanácsadó.” 3.45: „Nimród az első cserkészszapród.” 4.25: Időjelzés, időjárásjelentés. 4.30: Az I. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Friesay Richárd. „Gül Baba.” Szórakoztató zene. 5.30: „A szöke és barna szerelem.” Surányi Miklós elbeszélése. 6: Aradi Farkas Sándor cigányzenekara, Szijj Dénes tárogató-számaival. Népdalok. 7.15: „Küzdelem a kövérséggel.” Huszár Károly ésevegése. 7.45: Operettrészletek. Közreműködik Relle Gabriella, Halmos János és a Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 9.15: Időjelzés, hírek, sporteredmények. 9.30: Berg Lily zongorázik. Komoly zene. 10.15: Veres Lajos cigányzenekara és Guttentberg György jazz-zenekara. Táncczene. Közben 11: A Báthory-Szobieszky ünnepek alkalmából Somogyi Gyula francia nyelvű előadása.

Hétfő 25

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. Szórakoztató és táncczene. 9.45: Hírek. 10: 1. Régi árvizek. 2. Hogyan gyógyították a régi egyiptomiak. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. Komoly zene. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: J. Rituper Gizella énekel. Szathmáry Margit hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. Komoly zene. **Közben** 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: Virány László szalonzene. Szórakoztató zene. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfőelőadása. „Az olaj utja”. 4: Asz-

szonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása). 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Köznapi kérdések a büntetőjogban”. Auer György dr. előadása. 5.30: Első Budapesti Citerakör. Szórakoztató zene. 6.15: Német nyelvtanítás. (Szentgyörgyi Ede dr.). 6.45: Gramofonlemez. Szórakoztató zene. 7.45: Munkásfélóra. 8.15: Waldbauer-Kerpely vonósnygyes. Komoly zene. 9.15: Időjelzés, hírek. 9.30: Kiss Lajos cigányzenekara. **Közben** 10.10: Időjárásjelentés. 10.45: Bársony Dóra énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. Operák, műdalok. 11.15: Bachmann-jazz. Táncczene.

Kedd 26

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. Szórakoztató zene. 9.45: Hírek. 10: 1. Francia elbeszélések. 2. Tréfás Petőfi-versek. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. Komoly zene. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Országos Postászenekar. Műdalok, komoly zene. **Közben** 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: Aradi Rácz Berezi cigányzenekara. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: Altay Margit ifjúsági előadása: „Az első iskolnap.” 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Budapest legujabb műemlékei.” Fiala Ferenc dr. előadása. 5.30: Bertha István szalonzene. Operarészletek. Műdalok. 6.30: „A reumás betegségekről.” Benezur Gyula dr. előadása. 7: Revere Gyula hárfázik. Szórakoztató zene. 7.30: Vigjáték-előadás a Studióból. „A ketrec.” Az ember komédiája 3 felvonásban. Irta Korcsmáros Nándor. 9.30: Időjelzés, hírek. 9.45: Gramofonlemez. Táncczene. **Közben** 10.15: Időjárásjelentés. 11: Horváth Rezső cigányzenekara. Népdalok.

Szerda 27

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. Dalok, táncczene. 9.45: Hírek. 10: 1. A csehvilág aranytanácsai. 2. Mosdóasztalunk. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. Dalegyvelegek. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból, időjárásjelentés. 12.05: Szmírnov Szergej balalajka-zenekara. Népies zene. **Közben** 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30:

Gramofonlemez. Műdalok, tánczene. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfelőrája. „Egészségünk katonái”. (Jenner, Auerbrugger). **4:** „A ház-tartásról”. Vízváry Mariska előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „Napi jeremiáda nyár végén”. Buda László dr. előadása. **5.30:** Guttenberg György szalonzenekara. Operett- és filmrészletek. **6.15:** Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura). **6.45:** Pertis Jenő cigányzenekara. **8:** Mécs László költeményeiből ad elő. **8.30:** A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő dr. Komoly zene. **10:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **10.15:** Zenés részletek a Fox-filmgyár „Éljen az élet” című filmoperettjéből. **10.40:** Hetényi-Heidelberg Albert-Buday Dénes-Sebő Miklós tirója. Műdalok.

Csütörtök 28

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. Szórakoztató zene. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar városok: Kiskunhalas. 2. Az ember könnyen felejt. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. Műdalok, népdalok. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. **12.05:** Az Egyetemi Énekkarok Szólókvartettje. Műdalok, népdalok. **Közben 12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** A m. kir. Államrendőrség Zenekara. Vezényel Szőlősy Ferenc. Dalok, tánczene. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** „Leány-élet régen és most.” Kosáryné, Réz Lola előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Kadocsa Gyula dr. kísérletügyi állomásvezető: „A vetésszorgó és a talajművelés a növénydelemben.” **5.30:** Weygand Tibor dalokat énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **6:** Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson.) **6.30:** „Séta a néger fővárosban, a newyorki Harlemben.” Oláh Lilián dr. utirajza gramofonlemezekkel. **7.20:** Négykezes zongoradarabok. Előadja dítrói Csibý József és Solymos Péter. **8:** A rádió külügyi negyedőrája. **8.20:** Lotz Károly centenáriuma.” Lyka Károly előadása. **8.50:** Bura Károly cigányzenekara. **10:** Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. **10.15:** A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. Komoly zene. **Közben 11:** „Magyarország szerepe a vízisportokban” Le Jouve Gerárd francianyelvű előadása.

Péntek 29

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. Szórakoztató zene. **9.45:** Hírek. **10:**

1. Időszerep anyag. **2** Honnan ered a vén-asszonyok nyara? (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. Szórakoztató zene. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó az Egyetemi-templomból, időjárásjelentés. **12.05:** Deák László zongorázik, Kisfaludy Melánia énekel. Műdalok. **Közben 12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Mándits-szalonzenekar. Komoly zene. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfelőrája. „Vásárlás, bérelés, kölcsönzés, pénz, munka”. **4:** „A tej és az iskola”. Dr. Kovács Józsefné előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Ifj. Sárny Elemér cigányzenekara. **6:** „Ősállatok, melyeket nem látott az ember”. Kadie Ottokár dr. előadása. **6.30:** Az Elektromos Művek Dalkara. Vezényel Müller Károly, zongorán kísér Tóth Béla. Dalok, tánczene. **7.15:** A rádió kis színháza. „Apró móka”. László Miklós kis jelenetei. **8:** Rossini: „A szevillai borbély” című opera gramofonlemezeken. **8.45:** Időjelzés, hírek. **9:** Garay György jazz-zenekara. Tánczene. **9.55:** A Front-harcos Szövetség előadása. **10.15:** Lavotta Rezső kamarazenekara. Komoly zene. **11.15:** Pongó Oláh Berei cigányzenekara.

Szombat 30

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. Indulók, keringők, műdalok. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Kazinczy Ferenc levelesládájából. 2. Első segély mérgezőseknél. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. Műdalok. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. **12.05:** Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. Operett-részletek. **Közben 12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.20:** „Hogyan készül a cigaretta.” Helyszíni közvetítés a dohánygyárból. Vezető Pluhár István. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** A Rádió-élet meseórája. (Harsányi Gizel előadása.) **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Mit üzen a rádió. **5.30:** Az 1. honvédegyezred fuvós zenekara. Vezényel Fricsay Richárd. Komoly zene. **6.45:** „A rövidtávfutó tréningje.” Raggamby-Fluck István előadása. **7.15:** Linz Márta hegedűl, zongorán kíséri Polgár Tibor. Komoly zene. **8:** Hangjáték-előadás a Studióban. „Eszterházi vigasságok.” Hangjáték 3 felvonásban. Irta Mohácsi Jenő. Zenéjét szerezte Siklós Albert. **Utána 10:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Gramofonlemez. Tánczene. **11.30:** Bura Sándor és cigányzenekara.